

Jaarverslag 2017

Stichting Christelijk Primair
Onderwijs voor Veenendaal en
omgeving,
te Veenendaal

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	4
Verslag toezichthoudend orgaan	20
Financieel beleid	23
Continuïteitsparagraaf	25
Kengetallen	29

Jaarrekening:

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	33
Balans per 31 december 2017	40
Staat van baten en lasten 2017	41
Kasstroomoverzicht 2017	42
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	43
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	49
(Voorstel) bestemming van het resultaat	53
Gebeurtenissen na balansdatum	54
Verbonden partijen	55
Verantwoording subsidies	56
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	57
Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen	61
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	62

Overige gegevens:

Statutaire bestemming van het resultaat	64
Gegevens over de rechtspersoon	65
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	66

Bijlagen:

OCW-bijlage	71
Specificatie balansposten	72
Reserves en voorzieningen per kostenplaats	74
Specificatie additionele aanvragen	78

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Bijgaand treft u het jaarverslag van 2017 van de Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs in Veenendaal en omgeving (CPOV) aan. Door middel van dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in de periode 1 januari tot en met 31 december 2017.

Ook in 2017 hielden we de financiën onder controle en konden plannen worden gerealiseerd. Dankzij de zegen van God en de inzet van alle medewerkers hebben wij kwalitatief goed onderwijs aan onze kinderen mogen geven. Dankbaar kijken wij terug naar de zegeningen die wij in het achterliggende jaar hebben ontvangen.

1. Algemene informatie over de instelling

1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)

missie:

- **GRONDSLAG:** De stichting heeft als grondslag de Bijbel als het woord van God, bron voor het geloof en hoogste norm voor het leven en handelen. Vanuit die grondslag wil CPOV kinderen naast kennis en vaardigheden, ook waarden en normen bijbrengen zoals respect, eerlijkheid, verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid in een bij uitstek sociale omgeving met als doel deel te kunnen nemen aan de samenleving. CPOV stelt zich volgens artikel 3 van haar statuten ten doel: de oprichting en instandhouding van voorzieningen ten behoeve van scholen voor (primair en speciaal) protestants-christelijk onderwijs en voorzieningen van voorschoolse-, tussentijdse- en naschoolse opvang te Veenendaal en omgeving.
- **DOORGEVEN:** Het christelijk geloof, met als basis de zichtbare liefde van God voor mensen, Zijn schepping, is de leidraad en het uitgangspunt in al ons handelen. Wij geloven dat Zijn liefde voor ons duidelijk werd in de komst van Zijn Zoon Jezus naar deze wereld. Hij leefde ons voor wat liefde is en geeft ons hoop voor de toekomst. Wij geloven dat, als deze liefde doorgegeven wordt door werknemers en leerlingen van CPOV, dit zal opvallen en herkenbaar zal zijn.
- **VOORLEVEN:** Van hieruit willen wij een royale, open en ruimhartige houding voorleven. Als CPOV willen we dat elk kind weet en ervaart dat het waardevol is, geschapen door een liefhebbende God. Het is onze opdracht om kinderen te stimuleren hun talenten maximaal te ontwikkelen om zo zelfstandige burgers in de 21^e eeuw te worden.
- **STIMULEREN:** Als Christelijke stichting voor primair onderwijs stimuleren we kinderen het ware geloof in God te zoeken. God belooft in Zijn Woord dat die Hem (vroeg) zoeken Hem ook zullen vinden (1 Spreuken 8:17). Stimuleren vindt niet alleen plaats in geestelijk opzicht, maar ook in de eigen ontwikkeling van kinderen.
- **VORMEN EN ONTWIKKELEN:** Naast basisvaardigheden als rekenen, lezen en taal, willen we hen normen en waarden voorleven als respect, eerlijkheid, verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid. Elke school van CPOV heeft de opdracht om zijn visie daarop af te stemmen bij het opstellen en uitvoeren van het schoolplan.

visie:

- Daarbij is zij erop gericht kinderen een ononderbroken ontwikkelingsproces en leerlijn te laten doorlopen met als doel hen voor te bereiden op een plaats in de samenleving, gebaseerd op Bijbelse waarden en normen, waarin het welzijn van het kind voorop staat.
- Kinderen laten leren binnen een rijke en uitdagende Christelijke leeromgeving. Dat is de opdracht voor de scholen van CPOV. Ons streven is dat elk kind zich maximaal kan ontwikkelen. Het gaat ons **om het kind**. Dit geeft aan dat we gericht zijn op de ontwikkeling van het kind, zodat het in de samenleving van de 21ste eeuw bij het volwassen worden een plek kan innemen waarin het gelukkig is en waar talenten verder tot ontplooiing kunnen komen.

- De school is een belangrijke plek voor de ontplooiing van het kind, maar niet de enige. Kinderen leren overal en altijd. Omdat we het leren van kinderen centraal stellen, bevindt elke school zich middenin de samenleving en werken we samen met kinderopvang (kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, voorschools, naschools), sport- en culturele organisaties, jeugdzorg, gemeente, politie, zorginstellingen, enz. Gezamenlijk werken we aan een doorgaande ontwikkelingslijn voor elk kind.
- Als schoolbestuur in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs zijn we verantwoordelijk voor de invulling van de opdracht om kinderen te laten leren. We werken systematisch aan het verhogen van de onderwijskwaliteit in onze scholen. We doen dat samen met schoolleiders, leraren en ouders (educatief partnerschap). Binnen CPOV bundelen we als scholen onze krachten om dit te realiseren.
- Het bestuur van CPOV ondersteunt en faciliteert zijn scholen om de maatschappelijke verwachtingen waar te maken. We helpen om verantwoordelijkheid te nemen en verantwoording af te leggen.
- We hanteren daarbij de Code Goed Bestuur van de PO-Raad en zorgen ervoor dat deze binnen onze organisatie een “levend” document is en dus herkenbaar is in ons handelen. We versterken de horizontale verantwoording en bevorderen transparantie, bijvoorbeeld via Vensters PO (www.scholenopdekaart.nl).
- Scholen hebben ruimte nodig om planmatig en slagvaardig beleid te kunnen voeren, om goed primair onderwijs te bieden, passend bij hun eigen omgeving en bij de populatie van de school. Ze hebben goede faciliteiten nodig om de ambitie van hoogwaardig onderwijs waar te kunnen maken. CPOV werkt daarbij samen met andere organisaties binnen Veenendaal en omgeving, zoals andere schoolbesturen, gemeenten en Jeugdzorg.

1.2 Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten met de belangrijkste producten/diensten:

Stichting CPOV e.o. stelt zich volgens artikel 3 van haar statuten het volgende ten doel:

1. De oprichting en instandhouding van voorzieningen ten behoeve van scholen voor protestants-christelijk onderwijs en voorzieningen ten behoeve van voor- en naschoolse opvang te Veenendaal en omgeving.
2. Zij beoogt niet het maken van winst.
3. Zij tracht dit te verwezenlijken door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de plaatselijke, regionale en algemene belangen van het protestants-christelijk onderwijs behoort en voorts door alle andere wettige middelen, welke tot het gestelde doel dienstig zijn.

1.3 Juridische structuur:

Sinds 1 mei 2012 hanteert CPOV de Code Goed Bestuur. CPOV e.o., Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving, zoals de statutaire naam luidt, is het bevoegd gezag van 14 scholen (BRIN-nummers) voor basisonderwijs in de gemeenten Veenendaal, Overbetuwe (woonkern Zetten) en Neder-Betuwe (woonkern Ochten). Daarnaast ressorteert onder het bestuur 1 school voor speciaal basisonderwijs (SBO).

Ultimo 2017 ressorteren de volgende scholen onder het bevoegd gezag van CPOV e.o.:

<i>naam school</i>	<i>brinnr.</i>	<i>directeur</i>	<i>plaats</i>
Het Baken I	13CG	J. v. Geest	Veenendaal
Het Baken II	11WD	J. v. Geest	Veenendaal
De Burcht	08YM	P. Bouw	Veenendaal
De Ceder	07RS	C. Rebergen	Veenendaal
Het Erf	13HR	W. Bruil	Veenendaal
De Grondtoon	23CW	S. Baars	Veenendaal
J. v. Stolbergschool**	09WB	P. Meivogel*	Veenendaal
Ds. v. Lingenschool	08BU	E. Smit	Zetten
Rehoboth	05RO	A. Wieringa	Ochten
De Schakel	12WK	R. Meinster	Veenendaal
't Speel-Kwartier	30XT	B. Lindemulder	Veenendaal
School Alex-Max	23CW01	M. de Haan	Veenendaal
Tamim	30JP	M. de Haan	Veenendaal
De Windroos (SBO)	16OH	M. van den Brink	Veenendaal

*) is een interim directeur

**) J. v. Stolbergschool bestaat uit respectievelijk de locaties: Juul en Sterke Arm

Het bevoegd gezag wordt gevormd door het College van Bestuur (CvB). Sinds 1 oktober 2016 is het two-tier bestuursmodel statutair vastgelegd en ingevoerd. Het bestuur van de Stichting CPOV e.o. is een eenhoofdig bestuur.

De Raad van Toezicht (RvT) bestaat uit 4 personen. In hoofdstuk 1.4 is een overzicht vermeld van de personen die deel uitmaken van de RvT en het CvB.

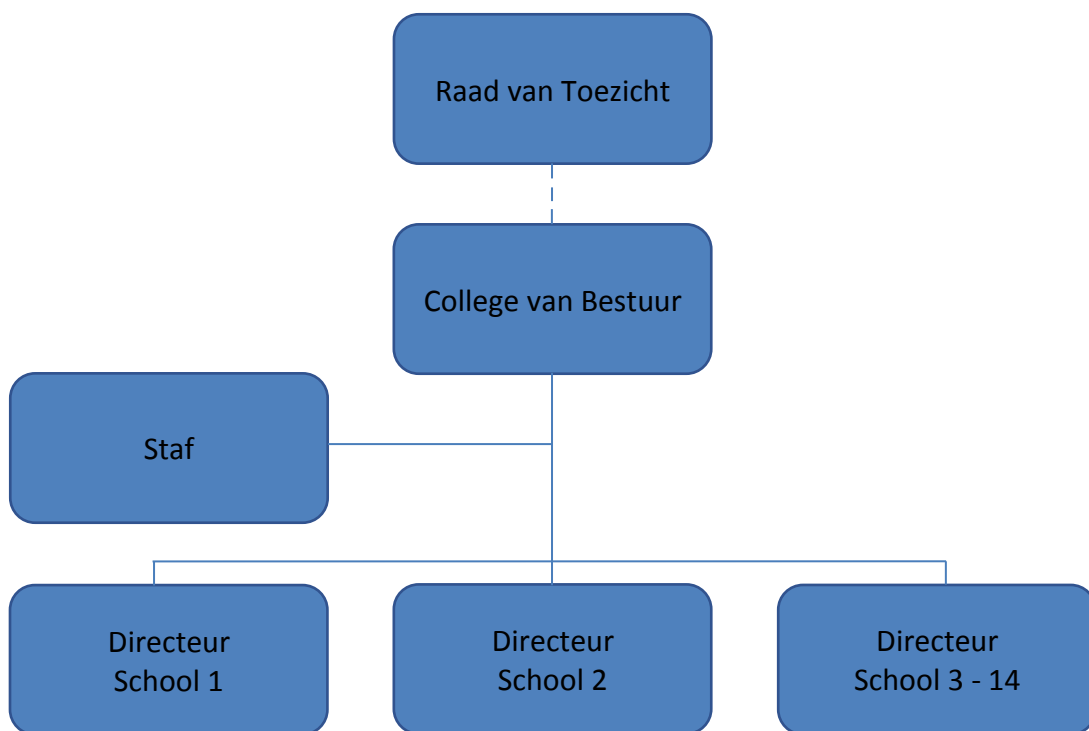
1.4 Interne organisatiestructuur:

De organisatie kent een College van Bestuur, een Directeurencontact, waarin op strategisch niveau CPOV zaken worden besproken en een stafbureau ter ondersteuning van de scholen en het College van Bestuur. De formatieomvang van het stafbureau bedraagt ultimo 2017: 8,4 fte (incl. 0,37 fte BAPO) en overige bovenschoolse taken 2,39 fte.

Overzicht van de leden van de Raad van Toezicht en College van Bestuur in 2017:

Raad van Toezicht:	Beroep:	Positie:	Aangetreden per:	Afgetreden per:
drs. C.J. Diepeveen	consulent	voorzitter	28-09-2016	31-12-2017
dhr. R.G. Hidding	vastgoed adviseur	vicevoorzitter	28-09-2016	
mr. M.D. Budding-Mostert	inspecteur/ toezichthouder	secretaris	28-09-2016	31-07-2017
drs. E.R. van Zuidam RA	adviseur	lid	16-11-2016	
dr. J.J. Bakker	onderwijs- pedagoog	lid	28-11-2017	
College van Bestuur:				
drs. J. R. van Leeuwen	onderwijskundige	voorzitter	28-09-2016	

Organogram:

Overzicht van het aantal leerlingen van de scholen over de achterliggende 6 jaren:

Naam school	01-10-2017	01-10-2016	01-10-2015	01-10-2014	01-10-2013	01-10-2012
Rehoboth	230	247	260	269	255	268
Ceder	352	364	362	372	381	392
Ds. van Lingen	184	188	186	191	195	190
Burcht	347	362	427	473	522	577
J. v. Stolberg	99	96	169	198	216	240
Baken II	337	340	362	389	414	435
Schakel	194	210	214	216	225	254
Baken I	213	219	221	190	187	212
Het Erf	301	310	297	315	324	312
't Speel-Kwartier	406	401	382	373	379	372
Grondtoon	208	193	202	202	223	243
School Alex	281	288	257	213	155	101
Tamim	202	216	231	201	130	95
Totaal	3354	3434	3570	3601	3606	3691

Naam SBO	01-10-2017	01-10-2016	01-10-2015	01-10-2014	01-10-2013	01-10-2012
SBO De Windroos	90	101	120	138	190	204

Totaal CPOV	3444	3535	3690	3739	3796	3895
--------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid:

De belangrijkste zaken die in 2017 als intern beleid zijn gevoerd zijn samen te vatten in de POF structuur (personeel, onderwijs/organisatie en financiën/facilitair).
Op hoofdlijnen zijn de volgende zaken ingevoerd/gerealiseerd:

Personeel:

- In het kader van mobiliteit is de managementkalender strak ingevuld zodat alle processen volgordelelijk goed zijn verlopen.
- Integraal is door alle directeuren gestart met de gesprekkencyclus conform de systematiek van WMK. Tijdens de scholenronde vanuit het bestuur wordt het resultaat geëvalueerd. De eerste indrukken zijn positief. Wel wordt geconstateerd dat nog niet alle scholen op peil zijn m.b.t. de totale resultaatdoelstellingen. Met elke directeur zijn resultaatverplichtingen afgesproken en vastgelegd.

Onderwijs/Organisatie:

- In het kader van samenwerking is een symbiosegroep gestart tussen de Van Leersumschool als onderdeel van de organisatie Gewoon Speciaal en De Windroos ressorterend onder CPOV. De resultaten zijn positief. Dit is bevestigd door het inspectiebezoek d.d. medio september 2017.
- In september 2017 is gestart met hoogbegaafdenonderwijs op 't Speel-Kwartier (Junior Academie). De resultaten zijn naar tevredenheid. Aan het eind van het jaar zal blijken of er behoefte is aan een tweede cohort.
- De majeure thema's als resultaat uit het onderzoek van BMC op de locaties Tamim, School Alex en School Max zijn verder uitgewerkt binnen de kwaliteitszorg. Dit heeft onder meer geresulteerd in dat de leiding van de drie locaties is gesplitst. Per 01 januari 2018 start de nieuwe directeur op School Alex en School Max. De voormalige directeur van de drie locaties wordt volledig ingezet op Tamim.

- In 2017 zijn drie processen van IKC vorming gestart. Te weten: COZ te Zetten, het Franse Gat en de reeds genoemde ontwikkeling van SO en SBO onder bullet 1.
- In het kader van samenwerkende scholen en de daarbij behorende ondersteuningsteams is een start gemaakt met uitwisselen van expertise op IB niveau. Dit is gestart nadat een IB-platform is samengesteld. De plannen zijn ontwikkeld en vastgelegd tijdens de tweedaagse in september 2017.

Financiën/Facilitair/Huisvesting:

- Zie voor een toelichting op de cijfers het hoofdstuk “financiële informatie omtrent de stichting CPOV e.o.”
- Vanuit de meerjarenonderhoudsplanning zijn als grootste projecten gerealiseerd:
 - Het Baken II: De buitenkant gerenoveerd,
 - Juliana van Stolbergsschool (locatie De Sterke Arm): Het plein en de binnenkant opgeknapt,
 - Stafbureau: De binnenkant aangepakt. De vernieuwing en vervanging van het stafbureau loopt nog door in 2018.
- Op het gebied van facilitair zijn op diverse scholen kwaliteitscontroles uitgevoerd, wat heeft geresulteerd in een aantal verbeteringen bij CPOV Facilitair B.V.

1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact (overheidsprioriteiten)

- Met de intrede van de wetgeving WWZ ketenbepaling wordt de flexibiliteit van het verlengen van de arbeidscontracten gereduceerd en de risico's verhoogd. Immers na drie keer verlengen binnen 36 maanden is er sprake van een arbeidscontract. Vanuit het scholenveld is veel weerstand en naar verwachting zal de wetgeving hierin voor het onderwijs een kentering aanbrengen. Vanuit HRM is extra controle uitgeoefend om te voorkomen dat de stichting onnodige risico's is gaan lopen (alle tijdelijke uitbreidingen worden centraal getoetst).
- In het kader van het decentraal beleid Veenendaal, waarin de IKC vorming hoog in het vaandel staat, heeft CPOV een kadergroep IKC ingesteld om vanuit de totale organisatie te bekijken in hoeverre vraaggestuurd op een optimale wijze de onderscheiden IKC's vorm en inhoud gaan krijgen. In deze doorontwikkeling is samenwerking op inhoud met behoud van de kernwaarden leidend.
- Het nieuwe toezichtarrangement van de inspectie is verschoven van decentraal naar centrale verantwoording. Tegelijkertijd wordt het bestuursbeleid proportioneel of verdiept getoetst.
- De gemeenten Neder-Betuwe, Overbetuwe en Veenendaal hebben beleid ontwikkeld op het gebied van het concept brede school, waarbij de doorgaande lijn in de opvang en begeleiding van kinderen vanuit een ketenbenadering wordt vormgegeven. Het onderwijs krijgt daarbij te maken met kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, voor-, tussen- en naschoolse opvang, sociaal-cultureel werk, sport en bewegen etc. Inmiddels hebben de participerende scholen en de organisaties van de kinderopvang de handen in elkaar geslagen en dit heeft geresulteerd in een intentieverklaring onder de noemer van COZ (corporatie onderwijsvoorzieningen Zetten).
- In 2015 is het plan voor de tweede fase van 'het Ontmoetingshuis' gerealiseerd. De uitbreiding van het Ontmoetingshuis is medio 2017 gerealiseerd.
- Een andere aangelegenheid met een grote maatschappelijke impact is de vormgeving en inrichting van de Centra voor Jeugd en Gezin. Leraren spelen een belangrijke rol als signaleerder van problemen met kinderen en de gezinnen waarbinnen zij opgroeien. In overleg met het samenwerkingsverband is OOGO ingericht. Dit is gericht op de samenwerking tussen gemeente en onderwijs om de transitie Jeugdzorg goed in te richten.

1.7 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het ondernemen:

Goed onderwijs vraagt steeds meer omgevingssensitiviteit. Een belangrijk aspect is het scherpstellen van de vraagsturing van de wijk of omgeving waarin de school is gepositioneerd. CPOV is zich bewust van het feit dat duurzaam onderwijs sterk afhankelijk is van het goed luisteren naar haar omgeving. Zeker in een tijd van krimp luistert het nauw om de ouders als partners te gaan betrekken in de doorontwikkeling van duurzaam en goed gekwalificeerd onderwijs. Derhalve zal in het komend jaar in het proces van het nieuwe Strategisch Meerjaren Plan 2019-2023 de dialoog met de externe stakeholders centraal staan.

2. **Governance:**

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance:

CPOV heeft de Governance ingericht conform de wetgeving. Gelet op de schaalgrootte van de organisatie is destijds gekozen voor het two-tier model waarin organieke en fysieke scheiding is tussen toezicht en bestuur. Vanuit beide gremia wordt nu een balans gezocht tussen het Angelsaksisch denken, dat zich sterk kenmerkt door de controle en het afvinken van kritische prestatie indicatoren binnen haar systeemdenken en het Rijnlands denken dat met name zich richt op de ontwikkeling. Ook landelijk blijkt uit de evaluaties dat de taakstelling van de toezichthouders en het bestuur nog een zoektocht is en vraagt om herijking.

2.2 Vermelding van de Code Goed Bestuur die wordt gehanteerd:

Zoals bij 1.3 is aangegeven volgt CPOV sinds 1 mei 2012 de Code Goed Bestuur en volgt nauwgezet de wetgeving binnen dit domein. Het bestuur heeft kennis genomen van de aanscherping van de Code Goed Bestuur. De PO Raad heeft in dit verband een notitie geschreven waarin de wettelijke ontwikkelingen staan vermeld. Eén van de aspecten in de notitie is artikel 5 waarin de scheiding van toezicht en bestuur is aangescherpt. Verder scherpt de notitie in artikel 7 aan met welk doel wij het onderwijs dienen te geven en welke bestuurlijke verantwoordelijkheid hieraan ten grondslag ligt. CPOV voldoet aan deze uitgangspunten:

Artikel 7 - Opdracht

Bevoegde gezagsorganen binnen het primair onderwijs zijn maatschappelijke instellingen met een specifieke verantwoordelijkheid. Zij verzorgen de vorming en opleiding van kinderen in de leeftijd van 4 tot circa 12 jaar en zorgen voor kwalitatief goed onderwijs. Het schoolbestuur en het intern toezichtsorgaan zijn er namens het bevoegd gezag in ieder geval verantwoordelijk voor dat:

- ieder kind het maximale rendement uit zijn of haar mogelijkheden kan halen, doordat hij of zij het best mogelijke onderwijs krijgt;
- de scholen adequate opbrengsten realiseren;
- de leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen als democratisch burger en lid van de samenleving (burgerschap);
- de leerlingen zich ervan bewust worden dat leren positief bijdraagt aan hun ontwikkeling en een 'leven lang' aan de orde zou moeten zijn;
- de medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen en onder optimale omstandigheden hun bijdrage aan deze processen kunnen leveren (goed werkgeverschap);
- de beschikbare middelen op een effectieve en verantwoorde wijze in een meerjarig perspectief worden ingezet ter realisatie van deze opdracht.

2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en een toelichting daarop:
Is niet van toepassing.

2.4 Wijze waarop horizontale verantwoording wordt ingevuld:
Conform artikel 11 van de Code Goed Bestuur hanteert CPOV de volgende uitgangspunten:

Artikel 11 - Horizontale dialoog

Teneinde de opdracht optimaal te realiseren, dragen het schoolbestuur en het intern toezichtsorgaan zorg voor een beleid dat voorziet in een dialoog met belanghebbenden op alle relevante niveaus van de organisatie.

In het beleid wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- wie ten minste als belanghebbenden van de organisatie worden beschouwd;
- de wijze waarop de belanghebbenden worden betrokken in de beleidscyclus;
- de wijze waarop informatie wordt verstrekt (en resultaten worden teruggekoppeld).

Het College van Bestuur voorziet de Raad van Toezicht (RvT), de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), de directeuren (DC) systematisch van informatie in de vorm van actualiteiten op de domeinen POF. Verder ontvangen alle medewerkers een nieuwsbrief waarin de ontwikkelingen en overige zaken worden gedeeld met het personeel.

De Raad van Toezicht vergadert vijf keer per jaar. Tijdens elke vergadering wordt één thema uitvoerig besproken. Daarnaast worden drie keer per jaar de financiën verantwoord in de bekende Q1, Q2 en Q3 rapportage.

3. Onderwijs:

3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar:

- Het hoogbegaafdheidsonderwijs is als eerste cohort gestart op 't Speel-Kwartier. De instroom betrof 13 leerlingen. Naar verwachting zal dit aantal gaan stijgen.
- De pilot symbiose onderwijs van het SO (C.P. van Leersumschool) en het SBO (De Windroos) is gestart. De resultaten zijn positief.
- De voorbereidingen van de integratie van de kinderopvang en een school zijn getroffen en dienen als opmaat naar IKC vorming. Concreet is gewerkt aan de pilot IKC 't Speel-Kwartier. Naar verwachting zal de start plaatsvinden per 1 april 2018. De tweede pilot KC van De Grondtoon en De Schakel zal per 1 augustus 2018 van start gaan. Ook hierin worden de voorbereidingen getroffen.
- Doorontwikkeling van het unitonderwijs waarin gepersonaliseerd onderwijs centraal staat.
- De IKC vorming van het Franse Gat vindt plaats in stuurgroepverband in nauw overleg met de gemeente en de onderwijsorganisatie Gave. De samenwerking is gebaseerd op inhoud en gezamenlijke kernwaarden.
- Het proces COZ (Corporatie Onderwijsvoorzieningen Zetten) is gestart met het ondertekenen van een intentieverklaring tussen de participanten van onderwijs en kinderopvang. Een stuurgroep en een projectgroep is ingericht en cyclisch vinden de processen nu plaats.

Schoolontwikkeling:

Gerealiseerd in 2017:

- Conform planning zijn alle scholen meerdere malen bezocht door de voorzitter van het college van bestuur. Het schoolbezoek werd afgestemd op het Bestuurlijk Toetsingskader 2017. De gesprekken stonden in het teken van de afgesproken gesprekkencyclus en van een eerste kennismaking tot en met het oplossen van de locatieproblemen die er speelden.
- Alle scholen waren dit jaar stabiel qua leidinggevenden. Er zijn in 2017 geen nieuwe leidinggevenden benoemd.

- Het actieplan RI&E 2017 is conform de planning uitgevoerd. In 2018 volgt een doorontwikkeling van de RI&E organisatie. De monitoring is voorlopig in handen van een extern deskundige. Op termijn wordt bekeken dit te koppelen aan een combifunctie.
- CPOV is gekrompen in leerlingenaantal van 3535 naar 3444. De krimp wordt veroorzaakt door zowel een daling van het aantal leerlingen in het SBO in het kader van Passend Onderwijs alsmede in het basisonderwijs. Het aantal leerlingen in het basisonderwijs laat een daling van 80 leerlingen zien en bij het SBO is er sprake van een daling van 11 leerlingen.

Leerlingen met een speciaal ontwikkelingsperspectief / Passend onderwijs:

Gerealiseerd in 2017:

- Medewerkers van CPOV bouwen mee aan de opbouw van de nieuwe samenwerkingsverbanden.
- Ontwikkelingsperspectieven zijn gemeengoed binnen CPOV.
- Alle scholen hebben hun schoolondersteuningsplan gerealiseerd.
- Twee locaties binnen CPOV groeien sterk, omdat ouders bewust kiezen voor de extra ondersteuning aan zorgleerlingen en het toekomstgericht onderwijs. Het onderwijs is niet programmagestuurd en gericht op kenniseconomie, maar ontwikkelingsgericht gericht op kennis en vaardigheden voor de toekomstige netwerkmaatschappij.
- Het leerlingenaantal van SBO De Windroos is gedaald naar 90 leerlingen.

3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen:

Zoals eerder is aangegeven is de IKC vorming in een aantal wijken gestart. CPOV wil gelet op de schaalgrootte leidend hierin zijn. Het bestuur heeft aangegeven dat voor alle processen geldt dat de IKC vorming op basis van inhoud en kernwaarden gaat plaatsvinden. Dit geldt dus ook voor samenwerkende partners. Inmiddels vindt deze samenwerking al plaats in de vorm van satellietverbindingen. Dit proces zal verder vorm gaan krijgen in 2018. Belangrijke aspecten in deze ontwikkelingen zijn:

- Samenwerken op basis van inhoud en kernwaarden
- Optimale integratie van kinderopvang en onderwijs (0-14)
- Concretisering van de doorlopende leerlijnen (10-14)

Wat betreft de samenwerking met andere partners is in 2017 gestart met de volgende organisaties:

- CorDeo Scholengroep als samenwerkingspartner (SO/SBO/PO),
- Onderwijsgroep Gave (IKC vorming Franse Gat),
- De Onderwijsspecialisten (doorontwikkeling van het symbiose onderwijs).

3.3 Onderwijsprestaties:

- Vanaf 1 augustus 2017 biedt CPOV hoogwaardig en volwaardig HB (hoogbegaafdheid) onderwijs aan.
- De aansturing en innovatie van de doorontwikkeling van het onderwijs vindt plaats vanuit de PLG (professionele leer gemeenschap).
- Tijdens de tweedaagse van september 2017 is per school geïnventariseerd welke kwaliteit en opbrengsten zijn gehaald. Tevens zijn in het kader van samenwerkende scholen afspraken gemaakt over uitwisseling en inschakeling van expertise.
- Alle scholen voldoen aan de basiskwaliteit. Dit is extra bevestigd door het laatste inspectiebezoek.
- Alle directeurs hebben via hun jaarplan de acht domeinen geëvalueerd en verantwoord aan het bestuur.
- In september is in een Mid Term Review vastgelegd welke zaken worden opgepakt als opmaat voor het nieuwe Strategisch Meerjarenplan 2019-2023.

- Aanpassing bestuurlijk toetsingskader met evaluatie OIDS.
- Het mobiliteitsbeleid is qua tijdspad aangepast en wordt meer op basis van kwaliteit ingezet.
- Het sociaal veiligheidsplan is herzien en besproken in het directieurencontact en de GMR.
- Alle scholen van CPOV vielen in 2017 binnen het regulier toezichtkader van de Onderwijsinspectie, behalve school Tamim waar een herstelopdracht werd gegeven. Inmiddels is deze opdracht afgerond en zal in september 2018 worden getoetst door de inspectie.
- Voor de Onderwijsinspectie zijn de resultaten van de Eindtoets Basisonderwijs (Cito = Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling) een indicatie om de onderwijskwaliteit te beoordelen.

Hieronder treft u de normering van de Onderwijsinspectie en de resultaten van de Eindtoets Basisonderwijs aan van de CPOV-basisscholen in 2016 en 2017.

Schoolnaam	Ondergrens	Score	Ondergrens	Score	Toets
	2016	2016	2017	2017	2017
Rehoboth	79,1	80,0	79,1	81,0	IEP Eindtoets
De Ceder	-	535,4	-	530,2	Centrale eindtoets Cito
ds. van Lingenschool	-	533,5	-	533,4	Centrale eindtoets Cito
De Burcht	-	536,3	-	536,3	Centrale Eindtoets Cito
Juul	-	536,8	-	535,0	Centrale Eindtoets Cito
JvS Sterke Arm	-	535,1	-	535,4	Centrale Eindtoets Cito
Het Baken II	534,6	534,0	534,6	536,8	Centrale Eindtoets Cito
De Schakel	200,0	222,4	206,0	213,2	Route 8
Het Baken I	534,2	535,4	534,2	534,4	Centrale Eindtoets Cito
Het Erf	533,7	533,2	78,5	80,6	Centrale eindtoets en IEP eindtoets
De Grondtoon	535,2	539,7	-	541,0	Centrale Eindtoets Cito
Tamim	534,5	533,4	197,8	202,1	Overgestapt op Route 8
't Speel-kwartier	-	536,5	-	536,4	Centrale Eindtoets Cito
School Alex + Max	533,1	535,7	-	197,8	Overgestapt op Route 8

Uitstroom van leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs

In onderstaande tabel wordt weergegeven op welk niveau kinderen van groep 8 doorstromen naar het Voortgezet Onderwijs in 2017.

	PRO	PRO	LWOO	BBL + LWOO	BBL	KBL	TL	HAVO	VWO	Gym- nasium	VSO	Totaal
Rehoboth	0	0	0	2	2	4	9	15	3	0	0	35
De Ceder	0	0	0	2	3	10	12	5	7	3	0	42
ds. van Lingenschool	0	0	0	0	0	8	5	14	0	0	0	27
De Burcht	0	0	0	0	1	9	18	13	14	3	0	58
Juul	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	3
JvS Sterke Arm	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	5
Het Baken I + II	0	0	0	0	0	22	34	16	8	0	0	80
De Schakel	0	0	0	0	0	0	6	4	11	1	0	22
Het Erf	0	0	0	0	4	8	10	11	5	0	0	38
De Grondtoon	0	0	0	0	1	2	1	8	8	0	0	20
Tamim	0	1	0	0	0	3	5	7	3	0	0	19
't Speel-kwartier	0	0	0	0	2	8	14	13	8	0	0	45
School Alex + Max	0	1	0	1	4	5	1	5	8	0	0	25
Totaal CPOV	0	2	0	7	19	80	117	112	75	7	0	419

3.4 Onderwijskundige en onderwijs- programmatische zaken:

- Er is een nieuw beleidsplan ontwikkeld voor het hoogbegaafdheidsonderwijs.
- Het concept van het unitonderwijs is doorontwikkeld en afgestemd op alle locaties waar unitonderwijs wordt gegeven. Tevens hebben alle directeuren kennis genomen van het type onderwijs.
- In het kader van ICT onderwijs is gestart met de invoering van nieuwe devices voor de leerlingen zodat zij optimaal de ontwikkelingen van de 21e eeuwse vaardigheden kunnen volgen. In het nieuwe strategische meerjarenplan wordt ICT als ambitie doorontwikkeld en geïmplementeerd. Op deze wijze wordt inhoud en hardware goed op elkaar afgestemd.

3.5 Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid:

Wanneer ouders/verzorgers hun kind willen aanmelden, worden zij uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. Indien mogelijk is het kind hierbij aanwezig. Tijdens het gesprek komen o.a. de levensbeschouwelijke identiteit en de onderwijskundige uitgangspunten van de school aan de orde. Van de ouders/verzorgers wordt gevraagd dat zij, door middel van ondertekening van het inschrijfformulier, de grondslag en doelstelling van onze stichting respecteren.

Per aanmelding wordt bekeken of de aangemelde leerling toegelaten wordt. Deze beslissing wordt genomen door de directie. Daarbij worden de volgende afwegingen gemaakt met betrekking tot:

- Een evenwichtige balans in groepsgrootte.
- Een evenwichtige balans tussen zorg- en niet-zorg-kinderen, waarbij de aspecten sociaal-emotionele gesteldheid, taal en cognitieve achterstanden de beoordelingscriteria vormen.
- De realisatie van kwalitatief goed onderwijs zoals beschreven in het schoolwerkplan.
- De mogelijkheid voor de groepsleraar om op verantwoorde wijze zijn/haar taak te vervullen, zoals in de taakkenmerktafel leerkracht basisonderwijs wordt aangegeven.
- De eventuele testgegevens van het kind.
- Het eventueel aanwezige onderwijskundig rapport van de leerling, wanneer deze al eerder een school bezocht heeft.

Wanneer de leerling niet wordt toegelaten, krijgen de ouders/verzorgers een schriftelijk gemotiveerde beslissing, opgesteld door de directeur van de school en ondertekend door het college van bestuur waarbij wordt tevens aangegeven welke andere mogelijkheden de Stichting CPOV e.o. te bieden heeft. Alle medewerkers zijn geïnformeerd over de zorgplicht die voor alle scholen geldt via de nieuwsbrief door de bestuurder.

3.6 t/m 3.11 Niet van toepassing

4. **Kwaliteitszorg:**

4.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg:

Intern:

- In september is d.m.v. een Mid Term Review (MTR) een pas op de plaats gemaakt met als doel te focussen op de bestaande processen. Tevens was het doel van de MTR een doorkijk te maken naar de nieuwe ambities die meegenomen worden in het nieuwe SMP.
- Het werken met kwartaalrapportages is gecontinueerd. Cyclisch wordt de RvT d.m.v. horizontale verantwoording geïnformeerd.
- Ook tijdens het inspectiebezoek van september 2017 zijn de financiën proportioneel getoetst met een positief resultaat (getoetst is op doelmatigheid en rechtmatigheid).
- WMK (Werken met Kwaliteit) is verder ingevoerd. Voor de leerkrachten is de systematiek onderverdeeld in start-, basis- en vakbekwaam. Voor alle domeinen zijn KPI's (kritische

prestatie indicatoren) toegepast. In 2018 wordt dit naar analogie toegepast op de OOP functies. Leidend in dit proces is het herijkte functiebouwwerk.

- De invoering van de WMK cyclus voor de gesprekkencyclus, het POP en het portfolio is in 2016 geïmplementeerd. In 2017 heeft de finetuning plaats gevonden.
- Professionalisering van het stafbureau wordt verder uitgevoerd. Ter voorbereiding van dit proces is een benchmark uitgevoerd. De bevindingen vormen de bouwstenen voor de doorontwikkeling van de kwaliteit van het stafgebouw.
- Professionele leergemeenschap: in september 2017 zijn alle interventietrajecten geëvalueerd tijdens een oogstdag. Dit heeft ertoe geleid dat de ontwikkelde werkklimaat-overeenkomst geldig is voor alle medewerkers. Het vigerende document is leidend voor de integrale kwaliteitszorg binnen CPOV.

Extern:

In 2017 heeft de inspectie een integraal inspectiebezoek afgelegd. Zij heeft dit uitgevoerd vanuit het nieuwe toezichtarrangement. Alle bezochte scholen hebben in principe een voldoende gekregen. Voor één locatie gold een herstelopdracht. Met betrekking tot de bestuurlijke/bovenschoolse kwaliteitszorg was het kwaliteitszorgsysteem nog niet volledig op orde. In het commentaar op het gepubliceerde rapport heeft het bestuur hier een verklaring voor gegeven. Er was voldoende vertrouwen voor de inspectie om pas over 4 jaar terug te komen voor een bestuursgesprek.

4.2. Verwachte toekomstige ontwikkelingen:

Zoals eerder is vermeld werkt CPOV met WMK als kwaliteitsinstrument. Voor het primaire proces geeft dit systeem een goed beeld. In de overige secundaire en tertiaire processen voorziet dit KWAZO instrument niet. In 2018 zal gelet op de ontwikkelingen van vele instrumenten gekeken worden naar een integraal systeem dat voorziet in alle processen. Inmiddels is bekend dat WMK wordt geïntegreerd in Parnassys. Onderzocht wordt of deze koppeling voorziet in de vraag van CPOV.

4.3. Afhandeling van Klachten:

In 2017 is de klachtencommissie niet actief geweest. Wel zijn er gesprekken gevoerd met de vertrouwenspersoon. Alle zaken die de vertrouwenspersoon zijn gepasseerd en vervolgens zijn gedeeld met het bestuur zijn opgelost.

5. Onderzoek:

5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden op het gebied van onderzoek:

In 2017 is een tweetal onderzoeken uitgevoerd:

- Integraal onderzoek naar de kwaliteit van het unitonderwijs op drie locaties.
- Een benchmark binnen het stafgebouw.

Beide onderzoeken zijn in opdracht van het bestuur uitgevoerd.

5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek:

- In het kader van de kwaliteit van het HB onderwijs wordt in 2018 in overleg met de universiteit Nijmegen een cohortonderzoek gestart. Het doel is om leerlingen te gaan volgen binnen PO, VO en evt. WO of HBO.
- Eén van de scholen wordt geselecteerd door de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) om te gaan starten als Academische opleidingsschool.

6. Internationalisering:

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. internationalisering:

In 2017 zijn geen activiteiten ontplooid.

6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van internationalisering:

- Zoals het er nu uitziet zal een delegatie vanuit CPOV, aangevuld met medewerkers van het samenwerkingsverband en de gemeente, een studiereis maken naar Canada. Het doel is om kennis te nemen van het “Inclusief Onderwijs” in Ontario. De conceptuele grondlegger hiervan is Michael Fullan. De opgedane kennis en ervaringen worden meegenomen als bouwstenen voor het nieuwe SMP 2019-2023.
- Internationalisering wordt als ambitie meegenomen in het nieuwe SMP. Eén van de speerpunten hierin zijn de 21e eeuwse vaardigheden. Zowel in Europa als in Amerika/ Canada wordt onderzocht welke good practices wij kunnen meenemen in de doorontwikkeling van de onderwijskwaliteit binnen de CPOV scholen.

7. Personeel:

7.1 Zaken met een belangrijke personele impact

- **Werkgever**
CPOV verzorgt onderwijs aan ongeveer 3.500 kinderen.
Ultimo 2017 zijn 350 personeelsleden in vaste dienst. Circa 82% van de personeelsleden verzorgen het onderwijs aan de leerling, 73% van de medewerkers is vrouw, 10,8% is onderwijsondersteunend.
De gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) van de personeelsleden ligt op circa 40,04 jaar.
- **Ziekteverzuim 2017**
Verzuimpercentage, meldingsfrequentie & gemiddelde ziekteverzuimduur CPOV-breed

Kalenderjaar 2017

Het kalenderjaar 2017 geeft een gemiddeld verzuimpercentage weer over alle CPOV-scholen van 7,73%, de meldingsfrequentie (het gemiddeld aantal verzuimmeldingen per personeelslid) komt uit op 1,13 en de gemiddelde ziekteverzuimduur (van afgesloten ziektegevallen) ligt op 35,39 dagen.

Toelichting gemiddelde ziekteverzuimduur

I.v.m. de systeemtechnische berekeningsmethode van de gemiddelde ziekteverzuimduur, waarbij alleen bij een afgesloten ziektegeval het cijfer wordt meegewogen, laten we dit cijfer verder rusten, aangezien dit een verkeerd beeld kan geven daar ziektegevallen een bepaald jaar kunnen overschrijden.

Verzuimpercentage & meldingsfrequentie op schoolniveau per schooljaar

Verzuimpercentage

Wanneer we bovengenoemde vergelijking uitsplitsen per school zien we dat het verzuimpercentage in 2017 het hoogst is op de Ds. Van Lingenschool (15,38%), gevolgd door Tamim (12,64%) en Rehoboth (11,81%). Ook de percentages van De Burcht, Het Baken II en Het Erf liggen boven de 10%. De laagste percentages zijn terug te vinden op De Grondtoon (1,73%), School Alex en School Max (2,67%), De Ceder (3,09%), 't Speel-Kwartier (3,53%) en Het Baken I (3,74%), waarbij ook het percentage van De Windroos met respectievelijk 4,67% onder de 5% ligt.

Bovenstaande vergelijking leert dat er een groot verschil zit tussen de school met het hoogste- en het laagste verzuimpercentage, hetgeen voornamelijk ligt in een aantal langdurig zieken, wat uiteraard het percentage sterk beïnvloedt.

Meldingsfrequentie

Wat betreft de meldingsfrequentie zijn de lijstaanvoerders hier 't Speel-Kwartier (1,88), De Windroos (1,82) en Rehoboth (1,65), waarbij ook de Ds. van Lingenschool (1,42) aan de hoge kant zit. De laagste cijfers van de meldingsfrequentie zijn terug te vinden op Het Baken I (0,61), De Grondtoon (0,63) en Tamim (0,72), waarbij ook De Ceder, De Burcht, Het Baken II en Bovenschools een lage frequentie hebben van onder de 1.

Opvallende zaken

- De Ds. Van Lingenschool kent de grootste uitschieter met 15,38%, waarbij de gemiddelde meldingsfrequentie ligt op 1,42.
- De Rehoboth behoort bij beide kengetallen tot de hoogste categorie. Dit betekent dat er sprake is van relatief veel, zowel kortdurend verzuim alsmede langdurige ziekte.
- Voor Tamim geldt dat het cijfer van het verzuimpercentage tot de hoogste behoort, de meldingsfrequentie is daarentegen laag, waaruit geconcludeerd kan worden dat op deze school met name sprake is van langdurige ziekte.
- Voor De Windroos geldt dat er sprake is van een hoge meldingsfrequentie van 1,82. Dit betekent dat personeelsleden zich gemiddeld genomen vaker ziek melden, waarbij dit vooral kortdurend is gezien het verzuimpercentage van 4,67%. Deze situatie komt volledig overeen met het jaar ervoor.
- De Grondtoon kent het laagste verzuimpercentage van 1,73%. Aangezien de meldingsfrequentie met 0,63 ook tot de laagste behoort is hier sprake van erg weinig ziekte.
- 't Speel-Kwartier heeft ook een laag verzuimpercentage met 3,53%. De meldingsfrequentie is daarentegen het hoogst met 1,88. Deze situatie komt ook volledig overeen met vorig jaar.
- Het Baken I kent de laagste meldingsfrequentie van 0,61. Ook het verzuimpercentage ligt laag met 3,74%.

Conclusie

In algemene zin kan worden geconcludeerd dat de cijfers m.b.t. het ziekteverzuim binnen CPOV over het kalenderjaar 2017 nog altijd (te) hoog zijn.

Hoewel het ziekteverzuimpercentage alsmede de ziekmeldingsfrequentie zijn gedaald ten opzichte van afgelopen jaar (van 9% naar 7,73% en van 1,31 naar 1,13) zijn de cijfers nog altijd hoog. Deze liggen ruim boven die van het landelijk gemiddelde van de afgelopen jaren (6,2% en 1,1). Aandacht voor het verzuim blijft dan ook vereist!

Het is in het bijzonder goed de ontwikkelingen die zich voordoen op de Ds. Van Lingenschool, De Rehoboth en Tamim nauwlettend in de gaten te houden, aangezien de cijfers van deze scholen erg hoog liggen, ver boven het landelijke gemiddelde. Daarnaast is het zaak om de lijn van De Grondtoon, Het Baken I, School Alex en School Max en De Ceder te doen laten continueren.

Al met al is het noodzaak het verzuim verder terug te dringen door hiermee bewust bezig te zijn.

Kalenderjaar 2017	VP	MF
Rehoboth	11,81%	1,65
De Ceder	3,09%	0,84
Ds. Van Lingenschool	15,38%	1,42
De Burcht	10,63%	0,96
Juliana v. Stolbergsschool	8,91%	1,11
Het Baken II	10,55%	0,89
De Schakel	7,93%	1,22
Het Baken I	3,74%	0,61
Het Erf	10,92%	1,19
De Windroos	4,67%	1,82
De Grondtoon	1,73%	0,63
School Alex-Max	2,67%	1,12
Tamim	12,64%	0,72
't Speel-Kwartier	3,53%	1,88
Bovenschools	9,53%	0,90

- **Krimp**
In 2017 was sprake van krimp (91 leerlingen), die intern kon worden opgevangen, zodat er geen ontslagen hoefden plaats te vinden. Wel moest er geschoven worden met personeelsleden over de diverse scholen. De krimp werd veroorzaakt door een daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs (80) en van het aantal SBO-leerlingen (11) onder invloed van de effecten van de invoer van Passend Onderwijs. In omringende gemeenten is sprake van grote krimp. Prognosecijfers laten zien dat CPOV daar de komende jaren wel enige, zij het beperkte krimp door kan verwachten.
- **Tekort aan leerkrachten voor invalwerk**
Ultimo 2017 werd gedurende het jaar het tekort aan leerkrachten merkbaar op de scholen. Naar verwachting zal dit tekort naar de toekomst alleen maar verder toenemen waardoor wij genoodzaakt zullen zijn om te zoeken naar oplossingen om te voorkomen dat klassen naar huis gestuurd worden. Hiertoe zal enerzijds gezocht worden naar samenwerking met andere besturen en anderzijds met scholingsinstituten.
- **Proces cao van het basismodel naar overlegmodel**
In 2015 is de nieuwe cao gestart en is binnen CPOV gekozen voor het basismodel. Na drie jaar kan wederom een keuze gemaakt worden. Dit proces is binnen alle scholen van CPOV gestart in schooljaar 2017/2018 als doel om verantwoord met alle geledingen binnen school en CPOV het huidige model te evalueren en de mogelijkheden te bezien van het overlegmodel. Uiteindelijk krijgt dit proces zijn beslag in 2018. Echter het tijdpad hiervoor startte al in 2017.

Historisch overzicht en prognose leerlingenaantallen over de periode 2013-2019

Uit onderstaande prognosecijfers lijkt het leerlingenaantal CPOV totaal komende jaren licht te dalen en vanaf 2019 wordt een stijgende lijn verwacht.

Gemeente	Werkelijke leerlingenaantallen				Prognosecijfers		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Veenendaal basisonderwijs	3.148	3.124	2.999	2.985	2.975	3.022	3.002
Veenendaal speciaal basisonderwijs	138	120	101	90	99	99	99
Neder-Betuwe (Ochten)	269	260	247	238	230	225	229
Over- Betuwe (Zetten)	191	186	184	188	194	189	188
Totaal	3.746	3.690	3.531	3.501	3.498	3.535	3.518

8. Huisvesting:

Huisvesting

In een samenwerking tussen schoolbesturen en de gemeente Veenendaal is in 2016 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld. Dit is tevens de opmaat geweest voor het opstellen van beleid in de gemeente Veenendaal t.a.v. Integrale Kindcentra (IKC). In het IHP is afgesproken dat om de twee jaar een nieuw IKC wordt gerealiseerd, waarin meerdere meestal scholen participeren, met diverse andere (kind)voorzieningen. Daarnaast worden in bestaande situaties de mogelijkheden onderzocht om tot een IKC te komen. Een bijkomend doel is het terugdringen van de leegstand in de diverse schoolgebouwen en daarbij thuishabij onderwijs te blijven bieden. Inmiddels zijn verschillende werkgroepen samengesteld voor de onderscheiden (I)KC vorming. De realisatie van een IKC in het Franse Gat in 2018 is niet haalbaar gebleken. Wat effect kan hebben op de plannen van de overige nieuwbouw projecten.

9. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen:

9.1 Vermelding van de samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon of de daaronder ressorterende instellingen aangesloten zijn en van de verbonden partijen:

De basisscholen van CPOV zijn betrokken bij drie samenwerkingsverbanden. Het betreft de samenwerkingsverbanden (SWV):

- SWV “Rijn en Gelderse Vallei”,
- SWV “Passendwijs”,
- SWV “BePo”.

De functies van de voorzitter van het college van bestuur van CPOV binnen deze SWV zijn:

- SWV “Rijn en Gelderse Vallei” - PO 25-10 - Bestuurslid,
- SWV “Passendwijs”, - PO 25-06 - Raad van Toezicht lid,
- SWV “BePo” - PO 25-08 - Lid AV.

CPOV neemt deel aan diverse netwerken in de gemeente, de regio, de provincie en op landelijk niveau. Het gemeentelijk overleg richt zich vooral op het Lokaal Onderwijs Beleid dat met de drie gemeenten wordt gevoerd. Hierbij streeft CPOV naar een hechtere gemeentelijke samenwerking vanuit het oogpunt van expertise en efficiëntie. Er is in de regio een constructieve samenwerking tussen de diverse denominaties binnen de gemeenten. Ditzelfde geldt voor het Voortgezet Onderwijs. Tevens participeert CPOV actief in regionale en landelijke werkgroepen die beleidsvoorbereidend bezig zijn voor het onderwijs.

Voorbeelden zijn:

- Samenwerkingsverbanden
- PO-Raad
- Verus Bestuurdersnetwerk Utrecht/Flevoland
- CHE WAR-1 en commissie OIDS
- Marnix Academie Partners in Opleiding en Ontwikkeling

9.2 Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen, waaronder samenwerkingsverbanden:

- Sinds 2015 heeft CPOV een samenwerkingscontract afgesloten met de Evangelische school De Rots in Ede. Vanuit het bestuur van De Rots is op basis van voortschrijdend inzicht besloten voortijdig het contract met CPOV te ontbinden. Verwacht wordt dat medio 2018 een bevredigende ontbinding volgt voor beide partijen.
- In 2018 wordt nader onderzocht welke samenwerkingsverbanden worden aangegaan met o.a. CorDeo en Gave in het kader van IKC vorming.

Raad van Toezicht CPOV e.o.

Jaarverslag 2017

Inleiding

Het jaar 2017 was het eerste volledige jaar dat de RvT Stichting CPOV e.o. in functie was. Na de wijziging van de bestuursstructuur in oktober 2016 is het voormalige bestuur verder gegaan als Raad van Toezicht. In dit verslag over 2017 legt de Raad van Toezicht verantwoording af over het gevoerde toezicht en over zijn optreden als werkgever van het College van Bestuur.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is de interne toezichthouder van Stichting CPOV e.o. Het intern toezichtsorgaan houdt toezicht op het functioneren van de organisatie in het algemeen en het College van Bestuur in het bijzonder. Daarnaast functioneert de intern toezichthouder als adviseur van het bestuur, onder andere over de strategie van de instelling. Volgens de statuten van de stichting CPOV e.o. bestaat de Raad van Toezicht uit tenminste drie en ten hoogste vijf leden. Aan het begin van 2017 bestond de Raad van Toezicht uit vier leden. Aan het einde van het schooljaar 2016-2017 heeft mevrouw mr. M.D. Budding-Mostert afscheid genomen van de RvT. De heer drs. C.J. Diepeveen (voorzitter) heeft tot en met 31 december 2017 deel uitgemaakt van de RvT. In november van 2017 is op voordracht van de GMR de heer dr. J.J. Bakker tot lid van de RvT benoemd.

De Raad van Toezicht heeft een profiel opgesteld voor de leden van de Raad. Dit profiel is tijdens het overleg met de GMR in maart 2017 toegelicht. De GMR heeft daarop positief geadviseerd. In het profiel onderscheidt de RvT de volgende disciplines of domeinen:

- Personeel en Organisatie
- Onderwijs en Maatschappij
- Financiën en Beheer
- Huisvesting en Innovatie
- Identiteit en Bestuur

De Raad van Toezicht is als geheel verantwoordelijk voor het toezicht en voor de uitvoering van de overige taken van de Raad. De leden van de Raad hebben één of meer van de domeinen als specifiek aandachtsgebied, passend bij hun rol en competenties. De RvT-leden ontvingen in 2017 een vrijwilligersvergoeding van € 750 per RvT-lid per jaar.

Leden van de RvT

Naam	Rol	Domein	Aftredend
Drs. C.J. Diepeveen	Voorzitter RvT Remuneratiecommissie	Identiteit en Bestuur	lid t/m 31 december 2017
Dhr. R.G. Hidding	Vice voorzitter RvT Remuneratiecommissie	Huisvesting en Innovatie	2019 (1 ^e termijn)
Mr. M.D. Budding- Mostert		Personeel en Organisatie	lid t/m 31 juli 2017
Dr. J.J. Bakker		Onderwijs en Maatschappij	2021 (1 ^e termijn)
Drs. E.R. van Zuidam RA		Financiën en Beheer	2020 (1 ^e termijn)

Vergaderingen

De RvT heeft in 2017 vijf keer vergaderd met het CvB. In deze vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Kwaliteitszorg en audits
- Unitonderwijs
- Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen in CPOV-verband
- Strategische ontwikkelingen en innovatie, inzet ICT
- Opzet en functioneren van de besluitvorming binnen CPOV, taken en rollen van directeurs/DC, leerwerkgroepen, stafbureau en CvB
- Structurele (personele) aandachtspunten en incidenten op scholen
- Inspectiebezoek
- Schoolbezoeken RvT
- Huisvesting en onderhoud schoolgebouwen
- Onderzoek strategische positionering CPOV
- Proces totstandkoming strategisch beleidsplan
- Continuïteit CPOV-scholen, ontwikkelingen in onderwijsaanbod en (lokale) politiek in het verzorgingsgebied CPOV, kansen en bedreigingen
- Aangaan en beëindigen van externe samenwerkingsverbanden
- Treasury statuut (goedkeuring RvT)
- Bestuursverslag en jaarrekening (goedkeuring RvT)
- Accountantsverslag en gesprek met de accountant
- Meerjarenbegroting en risicoanalyse (goedkeuring RvT)
- Tussentijdse financiële rapportages, aanwending financiële middelen, confrontatie tussen financiële realisatie en begroting, (financiële) risico's
- Organisatie van het financieel beheer
- Leerlingenprognoses en bekostiging
- Bestuursreglement (goedkeuring RvT)
- Informatievoorziening aan RvT
- Profielschets RvT (vaststelling RvT)
- Verkenning behoefte aan deskundigheidsbevordering en externe begeleiding RvT

- Nevenfuncties en onafhankelijkheid RvT-leden en CvB

Schoolbezoeken en andere contactmomenten

In 2017 heeft de RvT vier van de scholen van de stichting bezocht. Tijdens deze bezoeken heeft de RvT in algemene zin kennis genomen van de gang van zaken op de bezochte scholen. Daarbij was ruimte om in te gaan op voor de school specifieke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het team of de (demografische) ontwikkelingen in het verzorgingsgebied van de school. Met de bezochte directeuren is gesproken over hun appreciatie van de nieuwe bestuursstructuur en de wijze waarop daar invulling aan wordt gegeven. Het algemene beeld uit de schoolbezoeken is tijdens een vergadering van RvT ook gedeeld met het CvB. Naast de schoolbezoeken benut de RvT ook andere mogelijkheden tot (informeel) contact met de scholen en/of schooldirecteuren, CvB en GMR.

Tussen de voorzitter van de RvT en het CvB is ook tussen de vergaderingen frequent contact, waarin het CvB de voorzitter van de RvT op de hoogte houdt van ontwikkelingen. Bij gelegenheid hebben leden van de RvT buiten de vergaderingen contact met het CvB of met medewerkers van het stafbureau waar het hun specifieke aandachtsgebieden betreft. Zo zijn er in 2017 onder meer tussentijdse overleggen geweest met de stafmedewerker Financiën en Huisvesting over risicomanagement, de vermogensstructuur van de stichting en het treasury statuut.

Overleg GMR

De RvT dient ten behoeve van zijn intern toezichthoudende taak tenminste twee keer per jaar te overleggen met de GMR. In 2017 heeft dit overleg plaatsgevonden door eenmaal gezamenlijk te vergaderen. Tijdens deze vergadering is onder meer het profiel voor de RvT-leden toegelicht. De RvT heeft bij deze gelegenheid aangegeven groot belang te hechten aan openhartige en tijdige signalering door de GMR van aangelegenheden die voor het intern toezicht van belang zijn. Het tweede overleg heeft met instemming van zowel GMR als RvT schriftelijk plaatsgevonden.

Code Goed Bestuur

De RvT CPOV richt zich naar hetgeen bepaald is in de Code Goed Bestuur. De toepassing daarvan is onder meer uitgewerkt in het in juni 2017 vastgestelde bestuursreglement en in de notitie Intern Toezicht van februari 2017. In het bestuursreglement zijn de taken en verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en van de Raad van Toezicht uitgewerkt. In de notitie Intern Toezicht is onder meer opgenomen op welke wijze de informatievoorziening van het CvB aan de RvT plaatsvindt. Daarnaast zal de RvT in het in 2018 vast te stellen toezichtkader expliciteren op welke criteria het intern toezicht zich in het bijzonder richt.

Bij de evaluatie van de realisatie van het strategische meerjarenplan over het jaar 2017 geeft de RvT zich er rekenschap van dat het huidige strategische meerjarenplan door de gewijzigde omstandigheden zijn relevantie inmiddels in belangrijke mate verloren heeft en aan ingrijpende herziening toe is. De RvT heeft er met instemming kennis van genomen dat het CvB samen met directeuren en andere stakeholders werkt aan de totstandkoming van een nieuw strategisch beleidsplan. Dit plan zal onder meer een set meetbare indicatoren bevatten aan de hand waarvan de realisatie van het beleid gevolgd kan worden.

Werkgeverschap

De RvT is als werkgever verantwoordelijk voor het functioneren van het bestuur en belast met benoeming, beloning, schorsing en ontslag van de bestuurder(s). In 2017 heeft de RvT inhoud gegeven aan de formele aspecten van het werkgeverschap, met name de gesprekscyclus met het CvB en het besluiten over de bezoldiging van de bestuurder. Daarnaast is er buiten de vergaderingen regelmatig contact tussen vooral de voorzitter van de RvT en het CvB.

Financiële informatie omtrent de stichting CPOV eo.

Toelichting op de balans.

De materiële vaste activa zijn met € 210k afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door een vermindering met € 620k aan afschrijvingen en een verhoging met € 410k aan (des)investeringen. Naast meubilair, ICT en onderwijsleerpakketten is ook € 52k geïnvesteerd aan pleininrichting. Vooraf was ingeschat dat er ruim € 1.000k zou worden geïnvesteerd. De werkelijke investeringen zijn o.a. lager door uitgestelde ICT investeringen (hardware en digiborden), die in 2018 gaan plaatsvinden. De financiële vaste activa zijn afgenomen met € 20k door de aflossing van de lening aan CPOV Facilitair B.V. Hiermee blijft alleen een bankgarantie over.

De vorderingen zijn, door nog niet ontvangen OIDS subsidie, toegenomen met € 41k ten opzichte van het vorige verslagjaar. De vorderingen bestaan voornamelijk uit een vordering op OCW in verband met het lagere betaalritme in de eerste vijf maanden van het schooljaar.

Zoals uit de specificatie van het kasstroomoverzicht blijkt zijn de liquide middelen met € 382k toegenomen. Dit komt hoofdzakelijk door het positieve bedrijfsresultaat, de afschrijvingen groter waren dan de investeringen en de dotatie aan de voorziening grootonderhoud en personeel hoger is dan de onttrekking. Doordat de kortlopende schulden afnemen en de vorderingen toenemen wordt dit effect gedrukt.

Het eigen vermogen is met € 372k toegenomen door de resultaatbestemming.

De personeelsvoorziening is voornamelijk toegenomen met € 68k om te verwachten personele beëindigings- c.q. transitievergoedingen te betalen. De onderhoudsvoorziening is met € 36k toegenomen doordat de dotatie groter is dan de onttrekking.

De langlopende schulden zijn met 12k toegenomen door met name inzet eerste inrichtingsgelden. Het spaarverlof is gereduceerd naar € 0k.

De kortlopende schulden zijn met € 294k afgenomen. Voornamelijk door een afname in de crediteuren.

Analyse resultaat.

Bij de begroting van 2017 waren de baten en lasten in evenwicht. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat boekjaar 2017 van € 371.979.

Het positief resultaat over het boekjaar 2016 bedroeg € 597.359. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie huidig jaar versus realisatie voorgaand jaar en realisatie huidig jaar versus de begroting.

De begroting 2017 was in evenwicht, maar de jaarrekening geeft een positief resultaat van € 372k. Dit is ten opzichte van de begroting in hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- Aan baten is een bedrag van € 1.398k meer ontvangen dan begroot;
 - Van het ministerie is een bedrag van € 870k meer ontvangen. De personele bekostiging is (structureel) met 2,3% verhoogd. Voor het schooljaar 2016-2017 is dit volledig verantwoord in 2017 (€ 280k). Voor de 5 maanden van het schooljaar 2017-2018 betekent dit € 187k. Deze verhoging heeft ook effect op de prestatiebox (€ 16k) en PAB (€ 53k). Naast de verhogingen van de normbekostiging is in 2016 het BRINnummer 09WB (Juliana van stolbergschool) verplaatst naar de Sterke Arm (impulsgebied). Hier was bij de begroting 2017 nog geen rekening mee gehouden. Dit betekent extra impulsgeld bekostiging (€ 176k). Daarnaast is er (maat)werkbekostiging ontvangen voor de eerste opvang vreemdelingen (€ 133k) voor School Alex en de Juliana van Stolbergschool. De subsidie studieverlof (€ 49k) is wel ontvangen, maar niet begroot.
 - Van de overige overheidsinstanties is een bedrag van € 26k meer ontvangen met name door vrijval eerste inrichting.
 - Aan overige baten is € 499k meer ontvangen. De grootste post is het voor het eerst expliciet maken van alle ontvangsten op de schoolbankrekeningen voor € 305k (de

vergelijkende cijfers 2016 zijn in de jaarrekening wel aangepast). Daarnaast is de laatste 20% vanuit het oude Samenwerkingsverband ontvangen (€ 94k), zijn er diverse bedragen ontvangen voor vergoeding salariskosten door derden, bijdragen voor Junior Academie, impulsgeld muziekonderwijs, een teruggavebelastingdienst n.a.v. te veel afgedragen premie WHK over meerdere jaren en vele kleine bedragen.

- Aan lasten is in totaal € 1.014k meer uitgegeven;
 - Aan salarislasten (€ 45k) en overige personele lasten (€ 490k) is € 535k meer uitgegeven. Door het defensief begroten is met de verhoging van de personele bekostiging geen rekening gehouden in de begroting, maar wel (deels) met de verhoging van de salarislasten. Een groot deel van de extra personele bekostiging is ook nog niet uitgegeven in 2017. De grootste posten in overige personele lasten zijn een extra dotatie personele voorzieningen (€ 183k), een naheffing van het vervangingsfonds (€ 118k) vanwege de bonus/malus regeling 2016, hogere nascholingskosten (€ 94k), hogere salariskosten vervanging eigen rekening (€ 69k) en hogere kosten uitbesteding derden (€ 57k). Daarnaast zijn er diverse kleine over- en onderschrijdingen. De extra dotatie personele voorziening is voor duurzame inzetbaarheid, jubilea en het grootste deel voor verwachte personele beëindigings- en ontslagvergoedingen. De naheffing van het vervangingsfonds komt vanwege een hoog ziekteverzuim in 2016 en door een administratieve achterstand bij het vervangingsfonds is deze naheffing pas eind 2017 gekomen.
 - De afschrijvingen waren € 82k lager als gevolg van later in de tijd uitgevoerde investeringen of uitgestelde investeringen. Met name ICT investeringen (mobile devices en digiborden) gaan in 2018 plaatsvinden in plaats van 2017. Bij leermiddelen wordt structureel te veel begroot.
 - De huisvestingslasten waren in 2017 € 185k hoger dan begroot, voornamelijk door hogere schoonmaaklasten (€ 58k), abonnementen & contracten (€ 36k) en overige huisvestingslasten (€ 65k). De schoonmaaklasten zijn hoger door o.a. intensiever vloeronderhoud op een paar locaties en uitgevoerde kwaliteitscontroles. De abonnementen & contracten liggen wel in lijn met 2016 en lijkt de begroting aan de lage kant. Bij de overige huisvestingslasten zijn de lasten hoger door een bewuste overschrijdingen op scholen, de verbouwing van het stafbureau, externe inkoop van RI&E controle en een aantal andere bovenschoolse lasten.
 - De overige instellingslasten waren € 375k hoger. De grootste post is het voor het eerst expliciet maken van alle uitgaven op de schoolbankrekeningen voor € 272k (de vergelijkende cijfers 2016 zijn in de jaarrekening wel aangepast). Daarnaast hadden we een grotere jaaropening die tevens nascholing was voor alle scholen. Bij overige algemene kosten is er met name een overschrijding op de diverse scholen. Daarnaast is bij Dyade extra advies ingekocht voor het functiebouwwerk en de werkhervattingskas. Dat laatste heeft ook extra overige baten opgeleverd. Aan ICT (software) is € 49k meer uitgegeven door de toename van toepassing van ICT in het onderwijs. Op overige individuele posten zijn er geringe afwijkingen.
- Aan financiële baten en lasten is er € 12k minder ontvangen dan begroot. De huidige deposito's lopen af en op de overige liquide middelen bij Schatkistbankieren ontvangen we geen rente.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF: MEERJARENPECTIEF 2017 - 2021

Stg. CPO voor Veenendaal e.o.

teldatum 1 oktober	2017	2018	2019	2020	2021
directie	14,30	14,30	14,30	14,30	14,30
onderwijsgevend personeel	182,35	183,35	182,35	181,35	181,35
onderwijsondersteunend personeel	38,51	38,51	38,51	38,51	38,51
FTE totaal	235,16	236,16	235,16	234,16	234,16
totaal aantal leerlingen	3.446	3.483	3.444	3.410	3.405

	2017	2018	2019	2020	2021
1. Activa					
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	3.822.177	4.063.961	3.783.248	3.270.176	2.756.633
1.3 Financiële vaste activa	1.134	1.134	1.134	1.134	1.134
Vaste activa	3.823.311	4.065.095	3.784.382	3.271.310	2.757.767
1.4 Voorraden	-	-	-	-	-
1.5 Vorderingen	1.115.180	1.115.180	1.115.180	1.115.180	1.115.180
1.6 Effecten	-	-	-	-	-
1.7 Liquide middelen	4.747.514	4.385.323	4.940.186	5.453.258	6.082.860
Vlottende activa	5.862.694	5.500.503	6.055.366	6.568.438	7.198.040
Totale Activa	9.686.005	9.565.598	9.839.748	9.839.748	9.955.807
2. Passiva					
2.1 Eigen vermogen	6.887.110	6.887.110	6.887.110	6.887.110	6.887.111
<i>waarvan publiek eigen vermogen</i>	<i>5.493.000</i>	<i>5.493.000</i>	<i>5.493.000</i>	<i>5.493.000</i>	<i>5.493.001</i>
<i>waarvan privaat eigen vermogen</i>	<i>1.394.110</i>	<i>1.394.110</i>	<i>1.394.110</i>	<i>1.394.110</i>	<i>1.394.110</i>
2.2 Voorzieningen	827.223	706.816	980.966	980.966	1.097.024
2.3 Langlopende schulden	210.732	210.732	210.732	210.732	210.732
2.4 Kortlopende schulden	1.760.940	1.760.940	1.760.940	1.760.940	1.760.940
Totale Passiva	9.686.005	9.565.598	9.839.748	9.839.748	9.955.807

	2017	2018	2019	2020	2021
3. Baten					
3.1 Rijksbijdragen	18.967.408	18.162.947	17.849.392	17.723.765	17.605.461
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	77.619	48.500	48.500	48.500	48.500
3.3 Coll.-cursus-, les- en examengeld.	-	-	-	-	-
3.4 Baten werk i.o.v. derden	-	-	-	-	-
3.5 Overige baten	722.616	209.773	203.880	201.800	201.800
totaal baten	19.767.643	18.421.220	18.101.772	17.974.065	17.855.761
4. Lasten					
4.1 Personeelslasten	15.353.435	14.695.035	14.536.293	14.488.442	14.381.433
4.2 Afschrijvingen	620.148	690.216	649.713	592.072	562.543
4.3 Huisvestingslasten	1.772.390	1.582.500	1.545.000	1.520.000	1.520.000
4.4 Overige lasten	1.667.443	1.478.469	1.390.766	1.388.551	1.401.785
totaal lasten	19.413.416	18.446.220	18.121.772	17.989.065	17.865.761
Saldo baten en lasten	354.227	25.000-	20.000-	15.000-	10.000-
Saldo financiële bedrijfsvoering	17.752	25.000	20.000	15.000	10.000
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-
Netto resultaat	371.979	0	-	-	0

Personele bezetting en leerlingenaantallen

Het leerlingenaantal lijkt het komende jaar licht te stijgen, maar daarna weer licht af te nemen. Gezien de (krimpende) prognoses van de gemeenten licht dit in lijn met het aantal kinderen dat naar school kan gaan. Wanneer de bekostiging echter verder achter gaat lopen op de werkelijke gemiddelde personele uitgaven, dan betekent dit een daling van het aantal personeelsleden. Voor nu voorzien we dat de daling kan worden opgevangen door middel van natuurlijk verloop. CPOV is, gezien de krapte op de arbeidsmarkt, minder terughoudend met het aanstellen van nieuw personeel in vast dienstverband. Door een eigen vervangingspool en nog een aantal tijdelijke contracten is er een flexibele schil gecreëerd.

Balans

Voor een toelichting op de huidige kengetallen verwijzen we naar het kopje kengetallen elders in het jaarverslag. Deze kengetallen, zoals weerstandsvermogen, solvabiliteit en liquiditeit zijn goed te noemen. Gezien de balanscijfers voor de komende jaren zijn hier geen veranderingen in te verwachten. Zie ook het Treasuryverslag over de inzetbaarheid van liquide middelen. De materiële vaste activa zijn voor het komende stijgend door een extra investering in ICT (mobile devices en touchscreens), maar daarna zijn de opgegeven investeringswensen lager dan de afschrijvingslasten en daarmee daalt de MVA op de langere termijn. Sinds 1 januari 2015 is ook het buitenonderhoud voor verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Hierdoor neemt de voorziening de komende jaren wel toe. CPOV heeft meerdere gebouwen die, qua buitenonderhoud, in de periode 2015 -2020 opgenomen zijn op de meerjarenonderhoudsplanung. In 2020 voor ruim 2 miljoen euro. Het betreft de gebouwen van 't Erf, De Windroos, Baken 1 en ds. van Lingschool. Dit zijn net vier scholen waarbij er plannen in de (nabije) toekomst zijn voor (ver)nieuwbouw/herhuisvesting door de gemeente. Vooralsnog gaat CPOV er van uit dat het onderhoud (grotendeels) niet uitgevoerd hoeft te worden.

Staat van baten en lasten

De daling in de cijfers is voor een groot deel te verklaren doordat bij de baten gering rekening wordt gehouden met te verwachten stijgingen in de bekostiging. De personele lasten zijn qua omvang van het aantal fte's begroot op basis van de afspraken die in het bestuursformatieplan 2017/2018 zijn gemaakt. Rekening houdend met een geringe daling van het aantal leerlingen. De loonkostenbegroting van Dyade is daarbij richtinggevend. Het prijsniveau is overeenkomstig de CAO PO 2016/2017. Momenteel is de huidige CAO 'verlopen', maar zolang er geen nieuwe CAO is loopt deze door tot 1 oktober 2019. Het is onduidelijk wat de eventuele gevolgen zijn van een mogelijk nieuwe CAO. In de begroting 2018 is geen rekening gehouden met eventuele nieuwe loonafspraken. De verwachting is dat eventuele nieuwe loonafspraken leiden tot (gedeeltelijke) compensatie in de vorm van verhoging subsidiegrondslag. Het streven is de begroting op 0 te laten sluiten.

Rapportage en werking interne risicobeheersing

Het bestuur van stichting CPOV e.o. wordt van informatie voorzien door middel van een financiële rapportage. Deze rapportage wordt vier keer per jaar opgesteld door de beleidsmedewerker financiën. De resultaten worden vergeleken met de begroting en de verschillen nader verklaard. Tevens wordt vanaf het derde kwartaal een forecast van de te verwachten resultaten aan het einde van het jaar gegeven. De rapportage bestaat uit de onderdelen: formatie en exploitatie. Vanaf 2017 worden de risico's periodiek meegenomen in de financiële rapportage.

Over de voortgang van processen vindt driewekelijks overleg plaats tussen de bestuurder en de manager HRM en de Beleidsmedewerker financiën en huisvesting. Er wordt gewerkt met een actielijst.

Jaarlijks wordt in het najaar een begroting opgesteld in samenspraak met de directeuren. Hierin wordt een opzet gemaakt van de exploitatie en de begroting van de liquiditeit van het komende kalenderjaar. Naast dit jaarplan wordt een aantal meerjarenoverzichten opgenomen. Dit zijn: meerjaren exploitatie overzicht, meerjaren formatieplan, meerjaren investeringsplan, meerjaren liquiditeitsplan, meerjaren overzicht van het vermogen en de voorzieningen.

Het financiële beleid van stichting CPOV e.o. is erop gericht de financiële risico's te beheersen. Aangezien de financiering vanuit de overheid op lumpsum financiering is gebaseerd, lopen we een aantal risico's die niet zonder meer te beheersen zijn. Voorbeelden hiervan zijn:

- Onvoorziene krimp in leerlingenaantallen
- Financiële gevolgen van onvoorziene arbeidsconflicten
- Vervanging in relatie tot WWZ
- Instabiliteit in de bekostiging
- Sandwichpositie van het SBO
- Uittocht kwalitatief goede leerkrachten naar het voortgezet onderwijs
- Remmende voorsprong in IKC trajecten t.o.v. ontwikkelingen bij de gemeente
- onvolledige indexatie van de bekostiging
- Borging kwaliteit van het personeel van het unitonderwijs

We beschikken over diverse beleidsstukken waarin we hebben beschreven hoe we deze risico's kunnen beheersen die in 2018 verder worden uitgewerkt.

Het financiële beleid van stichting CPOV e.o. wordt beheerst op basis van de navolgende uitgangspunten:

- Het opstellen van meerjarenbegrotingen, risicoanalyses en meerjaren risicoanalyses.
- Beheersbare risico's afdekken met beheersmaatregelen.
- Voor niet beheersbare risico's een financiële buffer aanleggen.
- Adequate financiële beheersmatige deskundigheid.

De beoordeling van de kapitaalbehoefte en het opvangen van tegenvallers op korte of middellange termijn geschiedt op basis van respectievelijk vermogensbeheer en budgetbeheer.

Treasuryverslag

CPOV heeft in 2017 conform de ministeriële ‘Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016’ een treasurystatuut vastgesteld. In het treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet en wordt een beschrijving gegeven van de bevoegdheden in het kader van de treasuryfunctie.

Treasury heeft bij de Stichting CPOV primair als doel het beheersen van financiële risico's en secundair het reduceren van financieringskosten. De primaire doelstelling van de stichting is het werkzaam zijn op het gebied van het primair onderwijs, een en ander vastgelegd in de statuten van de stichting. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij de stichting is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt.

CPOV is in 2011 een rekening-courant overeenkomst aangegaan met het Ministerie van Financiën en is gaan Schatkistbankieren.

Rekeningoverzicht:

CPOV beschikt ultimo 2017 over. Tussenhaakjes de stand ultimo 2016.

- 1 hoofdrekening rekening-courant (1)
- 30 schoolrekeningen rekening-courant (29)
- 1 schoolspaarrekening (1)
- 1 rekening bankgarantie met een gekoppelde spaarrekening (1)
- 1 doelspaarrekening (1)
- 2 depositorekeningen (4)
- 1 rekening-courant Schatkistbankieren (1)

CPOV had in 2017 geen aandelen, effecten of andere beleggingen. De 2 depositorekeningen (start december 2013) hebben een looptijd van respectievelijk 60 en 84 maanden en zijn halverwege de looptijd binnen een maand vrij opzegbaar. In 2017 liep 1 depositorekening af en is 1 depositorekening halverwege de looptijd opgezegd, omdat in de voorwaarde van Schatkistbankieren staat dat alle publieke middelen daar aangehouden dienen te worden. CPOV heeft ook een deel private liquide middelen, maar om geen ‘risico’ te lopen is gekozen 1 deposito op te zeggen. In 2018 zal ook de doelspaarrekening worden opgeheven.

Het totaalplaatje voor CPOV ziet er als volgt uit:

Schatkistbankieren	€ 3.400.000	vrij besteedbare liquide middelen
Schoolbankrekeningen	€ 225.000	vrij besteedbare liquide middelen
Doelspaarrekening	€ 625.000	geldende marktrente en vrij opneembaar
Rabobank deposito 5 jaar	€ 250.000	rentetarief 2,1% na 2,5 jaar vrij opneembaar
Rabobank deposito 7 jaar	€ 250.000	rentetarief 2,7% na 3,5 jaar vrij opneembaar

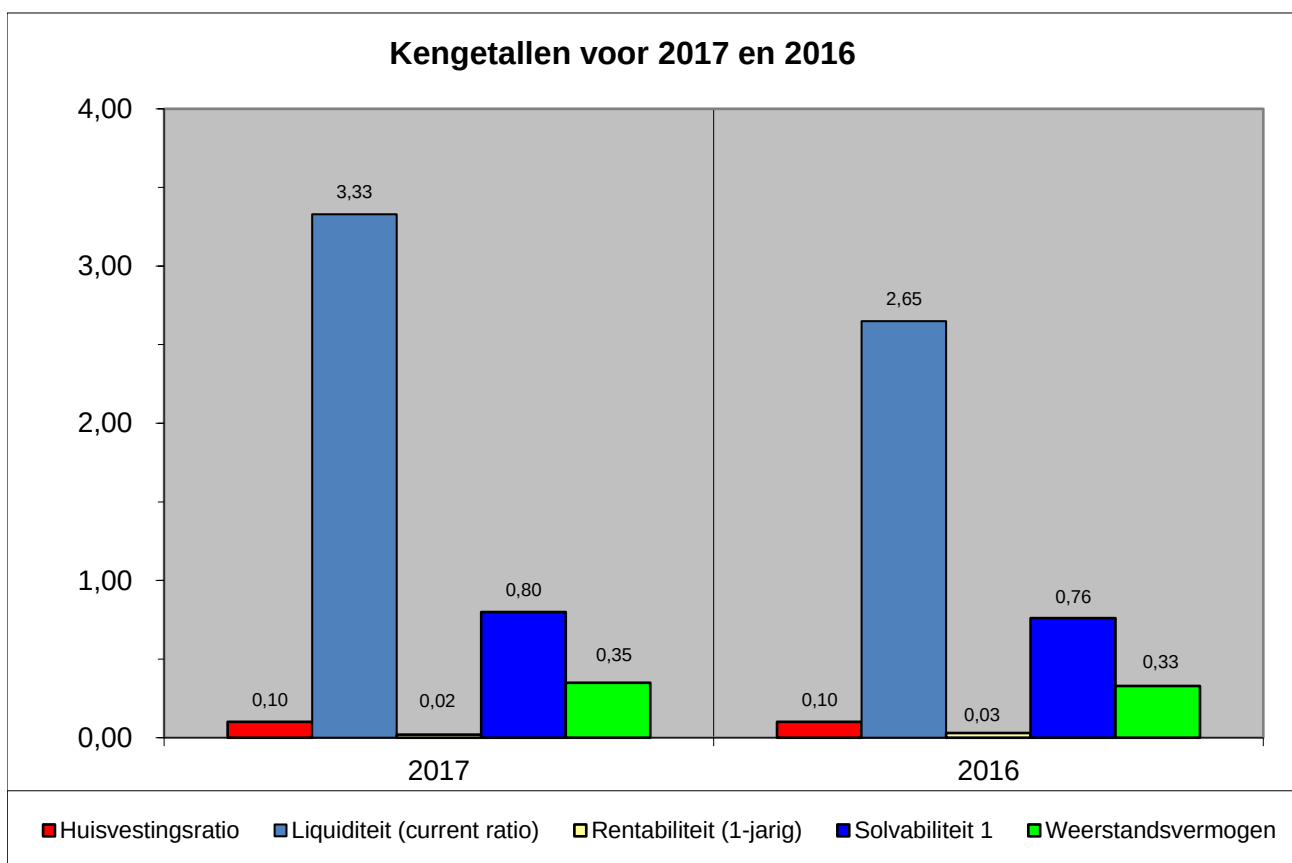
Op deze manier kan CPOV aan haar korte en lange termijn betalingsverplichtingen voldoen, zijn binnen afzienbare tijd vastgelegde deposito's vrij besteedbaar te maken en zijn de financieringskosten laag. Hiermee wordt voldaan aan de doelstelling en voorwaarden uit het treasury statuut.

Het renteresultaat opgenomen in de jaarrekening van 2017 bedraagt € 17.752 (2016: € 20.688).

KENGETALLEN

Hieronder zijn de kengetallen huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen opgenomen. Deze kengetallen zijn vergeleken met de signaleringswaarde zoals de onderwijsinspectie hanteert. Met behulp van de signaleringswaarde bepaalt de onderwijsinspectie of er mogelijk sprake is van een financieel risico.

Kengetal	2017	2016	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,10	0,10	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,33	2,65	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,02	0,03	lager dan -0,10
Solvabiliteit	0,80	0,76	kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,35	0,33	kleiner dan 0,05

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal:	0,10	0,10

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2017 gelijk aan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de huisvestingsratio gelijk gebleven.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal:	3,33	2,65

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,33 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva.

De stichting heeft op 31 december 2017 de beschikking over € 4.747.514 aan liquide middelen en heeft Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.760.940.

De liquiditeit is voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de liquiditeitspositie gestegen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal 1-jarig:	0,02	0,03

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 19.785.394, een resultaat behaald van € 371.979. Dit houdt in dat 0,02 deel van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen, wordt € 0,02 behouden en wordt € 0,98 besteed.

De rentabiliteit is voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de rentabiliteitspositie gedaald.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie inclusief voorzieningen: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal:	0,80	0,76

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 80% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 20% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de solvabiliteitspositie gestegen.

Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal:	0,71	0,69

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal:	0,35	0,33

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is het weerstandsvermogen gestegen.

Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

	31-12-2017	31-12-2016
Kengetal:	0,15	0,13

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het (groeps)vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of verwaardingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Gebouwen	480	2,5	n.v.t
Kantoormeubilair en Inventaris			
<i>Bureau's</i>	240	5,0	1.000
<i>Stoelen</i>	120	10,0	1.000
<i>Kasten</i>	240	5,0	1.000
Schoolmeubilair en Inventaris			
<i>Leerlingensets</i>	240	5,0	1.000
<i>Speeltoestellen plein</i>	240	5,0	n.v.t.
Onderwijskundige apparatuur en machines			
<i>Kopieerapparatuur</i>	lease	n.v.t.	n.v.t.
<i>Beamer</i>	60	20,0	1.000
ICT			
<i>Servers</i>	48	25,0	1.000
<i>Netwerk</i>	120	10,0	1.000
<i>Computers</i>	60	20,0	1.000
<i>Digiborden</i>	96	12,5	1.000
<i>Tablets/mobile devices</i>	36	33,3	1.000
<i>Telefooncentrale</i>	120	10,0	1.000
Leermiddelen			
<i>Methodes</i>	96	12,5	n.v.t.
<i>Spel- en sportmateriaal</i>	96	12,5	1.000
<i>Overigen</i>			
Zonnepanelen	180	6,7	n.v.t.
Fietsenhok	180	6,7	n.v.t.

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op terreinen wordt niet afgeschreven. Op terreininvestaris wel.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen / bankgarantie

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen en bankgaraties; deze worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve(s) en bestemmingsreserve(s) en/of -fonds(en). Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve personeel	dekking van de eventuele tekorten op het personele deel van de exploitatie van het staffureau	door het bestuur, alleen verwerking van het resultaat van het personele deel van de exploitatie	46.627
- Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	dekking van de eventuele tekorten op het personele deel van de exploitatie van de scholen en bovenscholen	door het bestuur, alleen verwerking van het resultaat van het personele deel van de exploitatie	270.151
- Reserve nulmeting	dekking van de eventuele tekorten op het personele deel van de exploitatie van de scholen en bovenscholen	formele beperking, ontstaan bij de invoering van de lumpsumbekostiging	297.122
- Algemene reserve privaat	dekking van eventuele tekorten op de private exploitatie	door het bestuur, alleen verwerking van het resultaat van de private exploitatie	1.394.110

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening Verlofsparen en sabbatical leave (o.a. duurzame inzetbaarheid)

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden ouder dan 57 jaar waarbij een opnameplan is overeengekomen voor een looptijd van maximaal 5 jaar. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden (vooruitontvangen investeringssubsidies)

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Leasing

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/ zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2017 104,40%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

En vergelijkende cijfers 2016. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	3.822.177		4.031.784	
1.1.3	Financiële vaste activa	1.134		21.134	
	<i>Totaal vaste activa</i>		3.823.311		4.052.918
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	1.115.180		1.074.178	
1.2.4	Liquide middelen	4.747.514		4.365.839	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		5.862.694		5.440.017
	TOTAAL ACTIVA		9.686.005		9.492.935
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	6.887.110		6.515.131	
2.2	Voorzieningen	827.223		723.398	
2.3	Langlopende schulden	210.732		199.195	
2.4	Kortlopende schulden	1.760.940		2.055.211	
	TOTAAL PASSIVA		9.686.005		9.492.935

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017
En vergelijkende cijfers 2016

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	18.967.408		18.097.226		18.546.830	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	77.619		48.500		84.823	
3.5 Overige baten	722.615		223.880		1.021.134	
<i>Totaal baten</i>		<i>19.767.642</i>		<i>18.369.606</i>		<i>19.652.787</i>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	15.353.435		14.818.484		14.979.617	
4.2 Afschrijvingen	620.148		701.697		637.867	
4.3 Huisvestingslasten	1.772.390		1.586.950		1.890.359	
4.4 Overige lasten	1.667.442		1.292.475		1.572.831	
<i>Totaal lasten</i>		<i>19.413.415</i>		<i>18.399.606</i>		<i>19.080.674</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>354.227</i>		<i>-30.000</i>		<i>572.113</i>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	17.752		30.000		25.247	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<i>17.752</i>		<i>30.000</i>		<i>25.247</i>
Resultaat		371.979		-		597.360
Resultaat na belasting		371.979		-		597.360
Totaal resultaat		371.979		-		597.360

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2017
En vergelijkende cijfers 2016

Ref.	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		354.227		572.113
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
- Afschrijvingen	4.2	620.148	637.867	
- Mutaties voorzieningen	2.2	103.825	-119.508	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		723.973		518.359
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
- Vorderingen	1.2.2	-41.002	52.438	
- Kortlopende schulden	2.4	-294.271	158.054	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		-335.273		210.492
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		742.927		1.300.964
Ontvangen interest	6.1.1	17.352	25.362	
Mutaties overige financiële vaste activa	6.1.4 / 6.2.2	400	-115	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		760.679		1.326.211
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-410.540	-587.981	
Desinvesterings in materiële vaste activa	1.1.2	-	25.459	
Overige investeringen in financiële vaste activa	1.1.3	20.000	16.447	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-390.540		-546.075
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	2.3	44.868	-34.752	
Aflossing langlopende schulden	2.3	-33.332	513	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		11.536		-34.239
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Mutatie liquide middelen	1.2.4	<u>381.675</u>	<u>745.897</u>	
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
	2017		2016	
	€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		4.365.839		3.619.943
Mutatie boekjaar liquide middelen		381.675		745.896
Stand liquide middelen per 31-12		<u>4.747.514</u>		<u>4.365.839</u>

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.446.698	6.679.233	3.716.534	11.842.466
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	413.746	4.388.238	3.008.697	7.810.681
Materiële vaste activa per 01-01-2017	1.032.953	2.290.995	707.837	4.031.784
Verloop gedurende 2017				
Investerings	-	289.124	121.416	410.540
Afschrijvingen	72.965	377.200	169.982	620.148
Mutatie gedurende 2017	72.965-	88.076-	48.566-	209.608-
Stand per 31-12-2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.446.698	6.968.357	3.837.950	12.253.006
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	486.711	4.765.439	3.178.679	8.430.829
Materiële vaste activa per 31-12-2017	959.987	2.202.919	659.271	3.822.177

Onder 1.1.2.1 Gebouwen valt o.a. een aantal verbouwingen ad € 818.625 welke zijn 'gedekt' door de bestemmingsreserve verbouwing

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2017	Investe- ringen 2017	Desinves- teringen 2017	Waarde- verandering 2017	Resultaat 2017	Boek- waarde 31-12-2017
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8	Overige vorderingen	21.134	-	20.000	-	-	1.134
	Totaal Financiële vaste activa	21.134	-	20.000	-	-	1.134

1.1.3.8	Overige vorderingen	Boek- waarde 1-1-2017	Verstrekte leningen 2017	Aflossingen 2017	Waarde- verandering 2017	Resultaat 2017	Boek- waarde 31-12-2017
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8.1	Leningen u/g	20.000	-	20.000	-	-	-
1.1.3.8.3	Waarborgsommen	1.134	-	-	-	-	1.134
	Totaal Overige vorderingen	21.134	-	20.000	-	-	1.134

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2017	31-12-2016
		€	€
1.2.2.2	OCW	940.401	935.463
1.2.2.3	Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	30.462	25.584
1.2.2.6	Personeel	5.397	7.363
1.2.2.10	Overige vorderingen	129.544	95.863
	<i>Subtotaal vorderingen</i>	<i>1.105.804</i>	<i>1.064.273</i>
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	9.033	8.629
1.2.2.14	Te ontvangen interest	342	1.276
	<i>Overlopende activa</i>	<i>9.375</i>	<i>9.905</i>
	Totaal Vorderingen	1.115.179	1.074.178

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.2.10	Overige vorderingen	31-12-2017	31-12-2016
		€	€
1.2.2.10.1	Vervangingsfonds	36.563	85.963
1.2.2.10.3	Levensloop	-	-3.500
1.2.2.10.7	Overige vorderingen	92.981	13.400
	Totaal Overige vorderingen	129.544	95.863

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen		194		234
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen		1.343.952		1.545.214
1.2.4.3	Rekening courant tegoed op Schatkistbankieren		3.403.368		2.820.391
	Totaal liquide middelen		<u>4.747.514</u>		<u>4.365.839</u>
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1.2.4.2.1	Tegoeden op bankrekeningen		843.952		545.214
1.2.4.2.2	Deposito's		500.000		1.000.000
	Totaal tegoeden op bankrekeningen		<u>1.343.952</u>		<u>1.545.214</u>

De onder de liquide middelen opgenomen Rabobank deposito's met een gezamenlijk saldo ad € 500.000 per balansdatum zijn niet vrij besteedbaar.

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01- 2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	3.586.070	474.404	-	4.060.475
Bestemmingsreserve verbouwing	882.163	-63.537	-	818.625
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	668.743	-54.843	-	613.900
2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)	1.378.155	15.955	-	1.394.110
Totaal Eigen vermogen	6.515.131	371.979	-	6.887.110

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01- 2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
	€	€	€	€
2.1.1.2.1 Reserve personeel	46.627	-	-	46.627
2.1.1.2.4 Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	270.151	-	-	270.151
2.1.1.2.10 Reserve nulmeting	351.965	-54.843	-	297.122
Totaal bestemmingsreserves publiek	668.743	-54.843	-	613.900

2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)

	Stand per 01-01- 2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
	€	€	€	€
2.1.1.3.1 Algemene reserve privaat	1.378.155	15.955	-	1.394.110
Totaal bestemmingsreserves privaat	1.378.155	15.955	-	1.394.110

2.2 Voorzieningen

	Stand per 01-01- 2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personele voorzieningen	355.361	182.752	114.929	-	-	423.184	174.932	96.158	152.094
2.2.3 Voorzieningen voor groot onderhoud	368.037	650.000	613.998	-	-	404.039	404.039	-	-
Totaal Voorzieningen	723.398	832.752	728.927	-	-	827.223	578.971	96.158	152.094

* bij netto contante waarde

2.2.1 Personele voorzieningen

	Stand per 01-01- 2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical leave	14.098	3.957	-	-	-	18.055	-	-	18.055
2.2.1.4 Jubileum- voorziening	261.263	41.930	36.564	-	-	266.629	36.432	96.158	134.039
2.2.1.7 Overige personele voorzieningen	80.000	136.865	78.365	-	-	138.500	138.500	-	-
Totaal personele voorzieningen	355.361	182.752	114.929	-	-	423.184	174.932	96.158	152.094

* bij netto contante waarde

2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical leave

	Stand per 01-01- 2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2.1 Voorziening Duurzame inzetbaarheid	14.098	3.957	-	-	-	18.055	-	-	18.055
Totaal Verlofsparen en sabbatical leave	14.098	3.957	-	-	-	18.055	-	-	18.055

* bij netto contante waarde

2.3 Langlopende schulden

	Stand per 01-01- 2017	Aangege- ne lening in 2017	Aflossing in 2017	Stand per 31-12- 2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente per- centage
	€	€	€	€	€	€	
2.3.7 Overige langlopende schulden	199.195	44.868	33.332	210.732	25.746	184.986	
Totaal Langlopende schulden	199.195	44.868	33.332	210.732	25.746	184.986	

2.3.7 Overige langlopende schulden

	Stand per 01-01- 2017	Aangege- ne lening in 2017	Aflossing in 2017	Stand per 31-12- 2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente per- centage
	€	€	€	€	€	€	
2.3.7.4 Spaarverlof (langlopend)	7.586	-	7.586	-			
2.3.7.5 Vooruitontvangen investeringssubsidies	191.610	44.868	25.746	210.732	25.746	184.986	0,000%
Totaal overige langlopende schulden	199.196	44.868	33.332	210.732	25.746	184.986	

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
2.4.8 Crediteuren		213.876		503.048
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		676.221		688.421
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen		174.797		153.780
2.4.12 Overige kortlopende schulden		47.259		60.820
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		<i>1.112.153</i>		<i>1.406.069</i>
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW		77.604		84.227
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen		13.831		-
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen		471.365		487.524
2.4.18 Te betalen interest		-		378
2.4.19 Overige overlopende passiva		85.988		77.013
<i>Overlopende passiva</i>		<i>648.788</i>		<i>649.142</i>
Totaal Kortlopende schulden		1.760.941		2.055.211

2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
2.4.9.1 Loonheffing		602.837		606.552
2.4.9.3 Premies sociale verzekeringen		73.384		81.869
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen		676.221		688.421

2.4.12 Overige kortlopende schulden

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
2.4.12.4 Netto salarissen		4.194		10.963
2.4.12.8 Overige schulden		43.065		49.857
Totaal overige kortlopende schulden		47.259		60.820

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	17.425.029		16.921.661		17.352.869	
	Totaal Rijksbijdrage		17.425.029		16.921.661		17.352.869
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	886.274		525.764		503.868	
	Totaal Rijksbijdragen		886.274		525.764		503.868
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		656.106		649.801		690.093
	Totaal Rijksbijdragen		18.967.409		18.097.226		18.546.830

3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	77.619		48.500		84.823	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		77.619		48.500		84.823
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		77.619		48.500		84.823

3.5	Overige baten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	80.212		109.900		77.240	
3.5.5	Ouderbijdragen ontvangsten schoolbankrekeningen	304.915		25.000		298.066	
3.5.10	Overige *1	337.489		88.980		645.827	
	Totaal overige baten		722.616		223.880		1.021.133

Overige *1

8045-Premiedifferentiatie	-	-	15.436
8080-Verg. Sal. Kosten overige	31.768	-	22.575
8086-LGF via derden	12.917	-	30.044
8090-Verg. loonkosten SWV e.d.	93.840	-	322.674
8095-Overige personele opbrengsten	144.963	85.000	150.494
8180-Vrijval subs. egalisatie Ov	270	-	1.620
8595-Vrijval subsidie OIDS	-	-	90.215
8595-Subsidie schakelklas	49.500	-	-
8595-Overige baten	4.230	3.980	12.769
	337.489	88.980	645.827

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	11.481.444		15.102.192		11.658.735	
4.1.1.2	Sociale lasten	1.594.260		-		1.608.181	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	380.428		-		358.873	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	488.075		-		638.830	
4.1.1.5	Pensioenpremies	1.541.842		-		1.317.361	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		15.486.049		15.102.192		15.581.980
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	182.752		-		108.007	
4.1.2.3	Overig *2	634.442		387.112		404.130	
	Totaal overige personele lasten		817.194		387.112		512.137
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	756.925		495.820		880.375	
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	192.882		175.000		234.125	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		949.807		670.820		1.114.500
	Totaal personele lasten		15.353.436		14.818.484		14.979.617

Overig *2

4011-Onkostenvergoeding	-	-	4.816
4014-Reis/verblijfkosten scholing	-	-	14
4015-Kosten BGZ en Arbo zorg	61.722	70.000	69.332
4016-(Na)scholing	264.156	170.500	221.209
4018-Begeleiding personeel	894	-	2.806
4019-Personeelsactiviteiten	21.571	24.362	17.164
4028-Overige kosten PAB	57.748	75.000	35.088
4040-Kosten uitbestedingen derden	82.466	25.000	36.748
4045- Premiedifferentiatie	118.271	-	-
4089-Schoolbegeleiding	14.359	14.750	7.628
4095-Overige pers. gerelateerde kosten	13.255	7.500	9.325
	634.442	387.112	404.130

Gemiddeld aantal werknemers (personen)

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 363 in 2017 (2016: 374). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2017	2016
Directie / staf	16	16
Personeel primair proces	295	299
Ondersteunend personeel	52	59
Totaal gemiddeld aantal werknemers	<u>363</u>	<u>374</u>

4.2	Afschrijvingen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa		620.148		701.697		637.867
	Totaal afschrijvingen		620.148		701.697		637.867

4.3	Huisvestingslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur		95.279		85.000		83.692
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)		134.768		98.000		127.891
4.3.4	Energie en water		283.474		276.050		288.365
4.3.5	Schoonmaakkosten		414.048		356.200		388.585
4.3.6	Belastingen en heffingen		39.212		39.300		39.860
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening		650.000		650.000		880.000
4.3.8	Overige		155.609		82.400		81.966
	Totaal huisvestingslasten		1.772.390		1.586.950		1.890.359

4.3.8	Overige huisvestingslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.3.8.1	Tuinonderhoud		36.278		28.350		30.151
4.3.8.2	Bewaking/beveiliging		8.537		8.600		9.369
4.3.8.3	Overige huisvestingslasten		110.794		45.450		42.446
	Totaal huisvestingslasten		155.609		82.400		81.966

4.4	Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		290.222		249.450		254.753
4.4.2	Inventaris en apparatuur		24.251		21.800		24.667
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen		532.211		481.750		483.719
4.4.5	Overige		820.759		539.475		809.692
	Totaal overige lasten		1.667.443		1.292.475		1.572.831

Seperate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantsshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening		10.019		10.000		8.629
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden		-		-		-
4.4.1.1.3	Fiscale advisering		-		-		-
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten		-		-		-
			10.019		10.000		8.629

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidig en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

4.4.5	Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.5.1	Wervingskosten		4.841		15.000		16.651
4.4.5.2	Representatiekosten		11.973		5.250		17.084
4.4.5.3	Huishoudelijke kosten		54.292		36.050		42.045
4.4.5.4	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten		135.342		107.800		81.363
4.4.5.6	Contributies		34.100		38.550		37.382
4.4.5.7	Abonnementen		20.108		12.600		20.870
4.4.5.8	Medezeggenschapsraad		10.068		22.300		7.792
4.4.5.9	Verzekeringen		1.388		7.550		4.875
4.4.5.10	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids		118.428		108.750		169.659
4.4.5.11	Toetsen en testen		10.131		18.500		9.686
4.4.5.12	Culturele vorming		15.990		29.500		28.502
4.4.5.13	Overige overige lasten *3		404.098		137.625		373.783
	Totaal overige lasten		820.759		539.475		809.692
	<u>Overige overige lasten *3</u>						
	4413-leerlingbegeleiding		3.185		0		154
	4441-Ambulante begeleiding		10.795		0		1.895
	4442-Kosten tbv ouderbijdragen		272.079		30.000		301.302
	4472-Onderwijsprofilering		22.733		40.000		13.694
	4495-Overige algemene kosten		73.261		52.975		51.881
	4546-Kosten public relations		22.045		14.650		4.857
	Overigen		-		0		-
			404.098		137.625		373.783
6	Financiële baten en lasten						
6.1	Financiële baten						
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		17.352		30.000		25.362
6.1.4	Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten		400		-		-115
	Totaal financiële baten		17.752		30.000		25.247
	Netto resultaat*		371.979		-		597.359

*- is negatief

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2017		
		€	€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)			410.867
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>			
2.1.2.10	Reserve nulmeting	-54.843		
2.1.2	Totaal bestemmingsreserves publiek		-54.843	
2.1.3	<u>Bestemmingsreserves (privaat)</u>			
2.1.3.1	Algemene reserve privaat	15.955		
	Totaal bestemmingsreserves privaat		15.955	
	<u>Totaal bestemmingsreserves</u>			-38.888
	Totaal resultaat			371.979

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten
Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei (PO2510)	Vereniging	Ede	4
Coöperatie Betuws Primair Passend Onderwijs U.A. (PO2508)	Vereniging	Culemborg	4
Stichting SWV PassendWijs (PO2506)	Vereniging	Arnhem	4
C.P.O.V. Facilitair	Besloten vennootschap	Veenendaal	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1-A Beknopt gespecificeerd

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum	

Lerarenbeurs voor scholing 2017

De Ceder	852199	29-08-2017	Nee
De Burcht	852778	29-08-2017	Nee
Het Erf	852815	29-08-2017	Nee
De Grondtoon	853627	29-08-2017	Nee

Lerarenbeurs voor scholing 2016

De Ceder	775659-1	15-12-2016	Ja
De Burcht	775222-1	15-12-2016	Ja
Het Baken I	776042-1	15-12-2016	Ja
Het Erf	776122-1	15-12-2016	Ja
De Grondtoon	776804-1	15-12-2016	Ja

G2-A en G2-B zijn beide niet van toepassing.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2017
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	2
Totaal aantal complexiteitspunten	9
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 141.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2017.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder

De volgende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Bestuurder				
Aanhef	Voorletters	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie(s)
De heer	C.J.		Diepeveen	voorzitter RvT
De heer	R.G.		Hidding	lid RvT
De heer	E.R.		Zuidam	lid RvT
De heer	J.J.		Bakker	lid RvT
Mevrouw	M.D.		Budding-Mostert	lid RvT (gestopt medio 2017)

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionaris

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder

Bestuurder	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	De heer
Voorletters	J.R.
Tussenvoegsel	van
Achternaam	Leeuwen

Functievervulling in 2017	
Functie(s)	college van bestuur
Aanvang functie in verslagjaar	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12
Taakomvang (fte)	1,000
Gewezen topfunctionaris	Nee

Bezoldiging 2017	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	98.428
Beloningen betaalbaar op termijn	15.914
Subtotaal bezoldiging	114.342
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-
Totale bezoldiging	114.342
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	141.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt

Gegevens 2016	
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-09
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12
taak omvang vorig verslagjaar (fte)	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	30.301
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	4.577
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	34.878

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Bestuurder	
Aanhef	De heer
Voorletters	J.R.
Tussenvoegsel	van
Achternaam	Leeuwen

Functievervulling	
Functie(s)	algemeen directeur
Aanvang functievervulling in verslagjaar	-
Afloop functievervulling in verslagjaar	-
Uren in verslagjaar (uur)	-
Aantal maanden in verslagjaar (mndn)	-
Aanvang functievervulling in vorig verslagjaar	01-05-16
Afloop functievervulling in vorig verslagjaar	31-08-16
Uren in vorig verslagjaar (uur)	192
Aantal maanden in vorig verslagjaar (mndn)	4

Bezoldiging	
Uitgekeerde bezoldiging in verslagjaar	-
Uitgekeerde bezoldiging in vorig verslagjaar	27.000
Uitgekeerde bezoldiging gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	27.000
Onverschuldigd betaald bedrag	27.000
Totale bezoldiging exclusief BTW	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in verslagjaar	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in verslagjaar	
Werkelijk uurtarief in verslagjaar lager dan het maximum uurtarief	Nee
Werkelijk uurtarief in verslagjaar indien hoger	-
Maximum uurtarief in vorig verslagjaar	175
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in vorig verslagjaar	141
Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar lager dan het maximum uurtarief in vorig verslagjaar	Ja
Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar indien hoger	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	-

Toeziethoudend topfunctionaris

Niet van toepassing, er zijn geen toezichthoudend topfunctionarissen.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijkende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijkende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd Mndn	Bedrag per maand €	Bedrag verslag- jaar €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 - 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	BNP Paribas inzake Autobar (De Burcht)	31-12-2012	31-12-2018	72	41	497	497	1.990	497	2.984
2	Canon Nederland	1-10-2016	1-10-2021	60	2.393	7.178	28.710	114.840	-	143.550

Overigen

Medio 2018 komt deel 2 van de factuur van Zoneparc; een investering ad € 30.537.

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Veenendaal,

Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving

Samenstelling bestuur

J.R. van Leeuwen
Voorzitter College van Bestuur

Raad van Toezicht

Overige leden	R.G. Hidding	E.R. van Zuidam
	J.J. Bakker	

Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving

Statutaire adres	Landjuweel 16-5	3905 PG	VEENENDAAL
Adres feitelijke activiteiten	Stafbureau	Landjuweel 16-5	3905 PG VEENENDAAL
	Rehoboth	Plantaanstraat 12	4051 GS OCHTEN
	De Ceder	Larikslaan 1A	3904 LA VEENENDAAL
	Ds van Lingschool	Kerkstraat 9	6671 AN ZETTEN
	De Burcht	Margaretha Turnorlaan 5	3903 WK VEENENDAAL
	Juliana van Stolberg	De Sterke Arm 2A	3901 ER VEENENDAAL
	Juul	G. Terborchstraat 21	3904 TE VEENENDAAL
	Het Baken II	De Reede 71	3904 NT VEENENDAAL
	De Schakel	Langelaar 24	3905 WK VEENENDAAL
	Het Baken I	't Kofschip 2-2A	3904 RS VEENENDAAL
	Het Erf	Ronde Erf 2-4	3902 CZ VEENENDAAL
	Het Speelkwartier	Ruiterijweg 1	3902 JA VEENENDAAL
	De Windroos	Zuiderkruis 740	3902 XX VEENENDAAL
	De Grondtoon	Componistensingel 26	3906 BW VEENENDAAL
	De Grondtoon - Alex	Prins Willem Alexanderpark 600	3905 DR VEENENDAAL
	De Grondtoon - Max	Vendelseweg 30	3905 LD VEENENDAAL
	Tamim	Spiesheem 54	3907JA VEENENDAAL

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bestemming van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving

Adres: Landjuweel 16-5, 3905PG Veenendaal

Telefoon: 0318 - 519076

E-mailadres: johan.van.leeuwen@cpov.nl

Internetsite: www.c pov.nl

Bestuursnummer: 41154

Contactpersoon: J.R. van Leeuwen

Telefoon: 0318 - 519076

E-mailadres: johan.van.leeuwen@cpov.nl

BRIN-nummers:

05RO	Rehobothschool
07RS	De Ceder
08BU	Ds. Van Lingenschool
08YM	De Burcht
09WB	Juliana van Stolbergschool
11WD	Het Baken II
12WK	De Schakel
13CG	Het Baken I
13HR	Het Erf
16OH	SBO De Windroos
23CW	De Grondtoon
30JP	Tamim
30XT	t Speelkwartier
23CW01	Grondtoon - Alex

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving te Veenendaal.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving te Veenendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het

voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Barneveld, 28 juni 2018

Van Ree Accountants

w.g.

J.A. van Ginkel RA MSc

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGEN

OCW-BIJLAGE

1.2.2.2 Ministerie van OCW

Overlopende post lumpsom	Bekostigings jaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking €	Toegerekend t/m jaar 2017 €	Ontvangen t/m jaar 2017 €	Te vorderen 31-12-2017 €
<u>Personeel LumpSum</u>						
05NO	2017/2018	821017	853.367,52	355.570	294.838,50	60.731
07RS	2017/2018	815602	1.108.606,49	461.919	383.023,55	78.896
08BU	2017/2018	822358	622.693,77	259.456	215.140,70	44.315
08YM	2017/2018	822521	1.220.150,78	508.396	421.562,10	86.834
09WB	2017/2018	823042	538.104,44	224.210	185.915,10	38.295
11WD	2017/2018	823802	1.173.531,43	488.971	405.455,10	83.516
12WK	2017/2018	824299	725.900,89	302.459	250.798,75	51.660
13CG	2017/2018	824259	732.363,50	305.151	253.031,60	52.120
13HR	2017/2018	824187	1.022.838,65	426.183	353.390,75	72.792
16OH	2017/2018	835475	841.581,64	350.659	290.766,45	59.893
23CW	2017/2018	826153	1.580.775,88	658.657	546.158,05	112.499
30JP	2017/2018	826741	716.473,59	298.531	247.541,65	50.989
30XT	2017/2018	826680	1.263.322,64	526.384	436.477,95	89.906
			12.399.711	5.166.546	4.284.100	882.446
<u>PAB</u>						
05NO	2017/2018	814853	133.690,55	55.704	55.704,40	-
07RS	2017/2018	822449	188.995,28	78.748	78.748,05	-
08BU	2017/2018	816038	111.274,84	46.365	46.364,50	-
08YM	2017/2018	816367	187.577,21	78.157	78.157,15	-
09WB	2017/2018	816950	90.261,97	37.609	37.609,15	-
11WD	2017/2018	817389	177.650,72	74.021	74.021,15	-
12WK	2017/2018	817636	116.201,02	48.417	48.417,10	-
13CG	2017/2018	817753	120.455,23	50.190	50.189,70	-
13HR	2017/2018	817850	163.470,02	68.113	68.112,50	-
16OH	2017/2018	835068	87.289,17	36.370	36.370,50	-
23CW	2017/2018	819913	244.300,01	101.792	101.791,65	-
30JP	2017/2018	820310	119.037,16	49.599	49.598,80	-
30XT	2017/2018	820323	205.066,74	85.444	85.444,50	-
			1.945.270	810.529	810.529	-
<u>Prestatiebox</u>						
05NO	2017/2018	829181	42.182,66	17.576	14.173,37	3.403
07RS	2017/2018	830465	62.163,92	25.902	20.887,08	5.015
08BU	2017/2018	830136	32.106,64	13.378	10.787,83	2.590
08YM	2017/2018	831057	61.651,58	25.688	20.714,93	4.973
09WB	2017/2018	830736	16.394,88	6.831	5.508,68	1.323
11WD	2017/2018	831237	58.065,20	24.194	19.509,91	4.684
12WK	2017/2018	832048	35.863,80	14.943	12.050,24	2.893
13CG	2017/2018	831789	37.400,82	15.584	12.566,68	3.017
13HR	2017/2018	831772	52.941,80	22.059	17.788,44	4.271
16OH	2017/2018	836315	17.248,78	7.187	5.795,59	1.391
23CW	2017/2018	834096	82.445,18	34.352	27.600,78	6.751
30JP	2017/2018	834582	36.888,48	15.370	12.394,53	2.976
30XT	2017/2018	834406	67.970,44	28.321	22.838,07	5.483
			603.324	251.385	202.616	48.769
Impuls gebieden	2017/2018	822521	129.080	53.783	44.597	9.186
Totaal OCW			15.077.385	6.282.244	5.341.843	940.401

SPECIFICATIE BALANSPOSTEN

ACTIVA

2017

1.1.3.8.1 Leningen u/g €0

Dit betreft een lening aan CPOV Facilitair BV.

Af: Aflossing 2016

Af: Aflossing 2017

	28.947	
	8.947	
	<u>20.000</u>	
	28.947	
		<u><u>0</u></u>

1.1.3.8.3 Waarborgsommen/bankagaranties € 1.134

Bankgarantie inzake de huur van de opslagruimte

1.134

1.2.2.10.7 Overige vorderingen € 92.981

SWV Rijn & Gelderse Vallei

6.325

SWV Rijn & Gelderse Vallei inzake Junior Academie

10.417

Christelijke Hogeschool Ede inzake OIDS

63.436

Wereldkidz Mozaiek januari t/m september

8.441

Luna huur 2017

2.882

Centraal Nederland

1.480

92.981

1.2.4 Liquide middelen € 4.747.514

	saldo 31-12-2017	saldo 31-12-2016
Kas Bestuursbureau	194	234
Rabo 3651.03.845 BESTUUR	0	0
Ministerie van Financiën (schatkistbankierrekening) 16523	3.403.367	2.820.391
Rabo 1321.33.180 05RO		0
Rabo 3479.57.064 05RO	6.222	5.165
Rabo 3479.50.736 05RO	1.717	1.558
Rabo 3651.16.351 07RS	1.442	2.338
Rabo 3197.33.734 08BU	-13	0
Rabo 1469.45.565 08BU	4.964	5.418
Rabo 1469.45.581 08BU	6.032	1.465
Rabo 3951.22.325 09WB	1.590	4.332
Rabo 3651.16.394 09WB	362	1.511
Rabo 3951.48.588 11WD	4.817	340
Rabo 3651.46.315 11WD	11.805	6.007
Rabo 3021.91.771 11WD	3.384	1.907
Rabo 1469.45.654 11WD	27.581	23.392
Rabo 1468.64.506 07RS	9.745	4.855
Rabo 1468.64.549 12WK	7.417	6.140
Rabo 1468.64.557 12WK	6.798	5.998
Rabo 1468.64.565 12WK	4.519	3.332
Rabo 1469.45.638 30XT	15.813	12.923
Rabo 3624.261.843 BESTUUR	1.272	1.270
Rabo 3951.60.243 23CW	16.865	11.359
Postbank 3688600 08BU	3.690	868
Postbank 3688600 rentem 08BU	6.216	9.200
Rabo 3951.21.116 08YM	965	982
Rabo 3651.34.090 13HR	4.758	6.137
Rabo 1322.62.657 16OH	16.948	18.053
Rabo 1402.58.612 30XT	7.698	8.457
Rabo 1402.58.620 30XT	12.977	12.556
Rabo 3093.83.765 08YM	19.467	15.357
Rabo 3044.10.861 23CW Max	1.926	2.246
Rabo 3651.45.122 23CW	2.823	4.421
Rabo 3951.60.243 23CW	1.190	1.310
Rabo 1468.64.530 16OH	6.192	5.849
Rabo 1024.870.480 DOEL RESERVE	626.481	358.708
Ministerie van Financiën (Depositorekening) 16524		0
Rabo 1024.870.472 DEP T/M 2017	0	250.000
Rabo 1024.870.464 DEP T/M 2018	250.000	250.000
Rabo 1024.870.456 DEP T/M 2019	0	250.000
Rabo 1024.870.421 DEP T/M 2020	250.000	250.000
Kruispost Rabobank-Schatkistbankieren	-1.873	0
	<u>4.747.514</u>	<u>4.365.839</u>

Specificatie balansposten

PASSIVA

2017

2.4 Kortlopende schulden

2.412.8 Overige schulden € 43.065

Bankkosten december 2017	128	
Van Ree accountantskosten 2017	8.228	
Kindercentrum	4.779	
AVS Coaching	2.175	
Canon afrekening 4e kwartaal 2017	13.607	
BBA van Beek	9.766	
Studiecentrum	2.419	
Dyade afrekening 2017	1.962	
	<u>43.065</u>	

2.4.10 Overlopende passiva

2.4.14.2 Vooruitontvangen subsidies OCW niet geoormerkt € 77.604

Niet geoormerkt en doorlopend na 31-12-2017

Omschrijving	Saldo 1-1-2017 €	Ontvangen in 2017 €	Lasten in 2017 €	aanvulling in 2017	vrijval in 2017	saldo nog te besteden 31-12-2017 €
Lerarenbeurs	84.227	49.127	48.658	-	7.092	77.604
Totaal	<u>84.227</u>	<u>49.127</u>	<u>48.658</u>	<u>-</u>	<u>7.092</u>	<u>77.604</u>

* In 2015 is de gehele lerarenbeurs voor scholing opnieuw bepaald.

totaal resume

Omschrijving	Ontvangen t/m 2017 €	Lasten t/m 2017 €	vrijval t/m 2017	saldo nog te besteden 31-12-2017 €
Lerarenbeurs	239.562	135.745	-26.212	77.604
Totaal	<u>239.562</u>	<u>135.745</u>	<u>-26.212</u>	<u>77.604</u>

2.4.19.2 Vooruitontvangen subsidies Overige € 85.988

Omschrijving	Saldo 1-1-2017 €	Ontvangen 2017 €	Lasten 2017 €	vrijval in 2017 €	saldo nog te besteden 31-12-2017 €
Schakelklas					
Bovenschools	49.500	49.500	34.841	14.659	49.500
CIC Kwartiermakersgroep					
Bovenschools	0	2.500	1.965	-	535
Inrichting speelterrein					
De Ceder	11.684	-	10.731	-	953
Impuls muziekonderwijs					
Rehobothschool	15.829	-	-	15.829	0
De Schakel	0	15.000	-	-	15.000
Speelkwartier	0	20.000	-	-	20.000
Totaal	<u>77.013</u>	<u>87.000</u>	<u>47.537</u>	<u>30.488</u>	<u>85.988</u>

RESERVES EN VOORZIENINGEN PER KOSTENPLAATS

2.1 Reserves

2.1.1.1 Algemene reserve (publiek)	Stand 01-01-2017 €	Mutaties 2017		Stand 31-12-2017 €
		Resultaat	Overige mutaties	
99 Bestuur	3.586.070	474.404		4.060.475
Totaal Algemene reserve	3.586.070	474.404	-	4.060.475

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves verbouwingen

2.1.1.2.1 Bestemmingsreserves verbouwingen	Stand 01-01-2017 €	Mutaties 2017		Stand 31-12-2017 €
		Resultaat	Overige mutaties	
99 Bestuur	882.163	-63.537	-	818.625
Totaal bestemmingsreserve verbouwingen	882.163	-63.537	-	818.625

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

2.1.1.2.1 Reserve personeel	Stand 01-01-2017 €	Mutaties 2017		Stand 31-12-2017 €
		Resultaat	Overige mutaties	
98 Stafbureau	46.627	-	-	46.627
Totaal Reserve personeel	46.627	-	-	46.627

2.1.1.2.4 Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	Stand 01-01-2017 €	Mutaties 2017		Stand 31-12-2017 €
		Resultaat	Overige mutaties	
99 Bestuur	270.151	-	-	270.151
Totaal Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	270.151	-	-	270.151

2.1.1.2.10 Reserve nulmeting

		Mutaties 2017			
		Stand	Resultaat	Overige	Stand
		01-01-2017		mutaties	31-12-2017
		€	€	€	€
01	Rehobothschool	32.734	-4.583	-	28.151
02	De Ceder	19.288	-3.297	-	15.991
03	Ds. Van Lingenschool	10.412	-1.614	-	8.798
04	De Burcht	111.688	-22.986	-	88.702
05	Juliana van Stolbergschool	16.096	-1.042	-	15.054
06	Het Baken II	18.929	-3.199	-	15.730
07	De Schakel	1.933	-124	-	1.809
08	Het Baken I	22.464	-3.405	-	19.059
09	Het Erf	74.740	-9.063	-	65.677
11	SBO De Windroos	4.194	-746	-	3.448
12	De Grondtoon	2.755	-886	-	1.869
80	t Speelkwartier	36.732	-3.899	-	32.833
Totaal Reserve nulmeting		351.965	-54.843	-	297.122

2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)

2.1.1.3.1 Algemene reserve privaat

		Mutaties 2017			
		Stand	Resultaat	Overige	Stand
		01-01-2017		mutaties	31-12-2017
		€	€	€	€
99	Bestuur	1.378.155	-	15.955	1.394.110
Totaal Algemene reserve (privaat)		1.378.155	-	15.955	1.394.110

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

2.2.1.2.1 Voorziening Duurzame inzetbaarheid		Mutaties 2017			
		Stand	Dotatie	Onttrekking	Stand
		01-01-2017			31-12-2017
		€	€	€	€
93	Bovenschoolse kostenplaats	14.098	3.957	-	18.055
Totaal Voorziening Duurzame inzetbaarheid		14.098	3.957	-	18.055

2.2.1.4 Jubileumvoorziening		Mutaties 2017			
		Stand	Dotatie	Onttrekking	Stand
		01-01-2017			31-12-2017
		€	€	€	€
99	Bestuur	261.263	41.930	36.564	266.629
Totaal Jubileumvoorziening		261.263	41.930	36.564	266.629

2.2.1.7 Voorziening Personeel Algemeen		Mutaties 2017			
		Stand	Dotatie	Onttrekking	Stand
		01-01-2017			31-12-2017
		€	€	€	€
93	Bovenschoolse kostenplaats	80.000	136.865	78.365	138.500
Totaal Voorziening Personeel Algemeen		80.000	136.865	78.365	138.500

2.2.3 Voorzieningen groot onderhoud

2.2.3.1.1 Voorziening Gebouwen		Mutaties 2017			
		Stand	Dotatie	Onttrekking	Stand
		01-01-2017			31-12-2017
		€	€	€	€
01	Rehobothschool	-17.720	-	7.013	-24.733
02	De Ceder	-115.613	-	617	-116.230
03	Ds. Van Lingenschool	6.752	-	2.885	3.867
04	De Burcht	249.281	-	28.449	220.832
05	Juliana van Stolbergschool	-375.864	-	48.726	-424.590
06	Het Baken II	-8.895	-	374.425	-383.320
07	De Schakel	-108.905	-	18.642	-127.547
08	Het Baken I	-113.759	-	926	-114.685
09	Het Erf	-42.204	-	823	-43.027
11	SBO De Windroos	-177.168	-	1.080	-178.248
12	De Grondtoon	-22.540	-	15.137	-37.677
13	Tamim	14.251	-	-	14.251
80	t Speelkwartier	47.802	-	6.457	41.345
81	Alex	-798.464	-	17.091	-815.555
93	Bovenschoolse kostenplaats	1.829.723	650.000	-	2.479.723
98	Stafbureau	1.362	-	91.729	-90.367
Totaal Voorziening Gebouwen		368.039	650.000	614.000	404.039

SPECIFICATIE ADDITIONELE AANVRAGEN

	Mutaties 2017				Stand 31-12-2017 €
	Stand 01-01-2017 €	Vergoeding 2017 €	Besteding 2017 €	T.l.v./ T.g.v. exploitatie €	
01 Rehobothschool					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investeringen 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Rehobothschool	-	-	-	-	-
02 De Ceder					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investeringen 1e inrichting	-8.854	-	8.813	-	-41
Glas-/vandalismeschade	330	-330	-	-	-
Subtotaal De Ceder	-8.524	-330	8.813	-	-41
03 Ds. Van Lingenschool					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	1.304	-	1.304
Investeringen 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Ds. Van Lingenschool	-	-	1.304	-	1.304
04 De Burcht					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investeringen 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	732	-732	1.394	-	1.394
Subtotaal De Burcht	732	-732	1.394	-	1.394
05 Juliana van Stolbergschool					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investeringen 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	8.171	-8.171	-	-	-
Subtotaal Juliana van Stolbergschool	8.171	-8.171	-	-	-
06 Het Baken II					
Huisvestingsinvesteringen	42.920	-42.920	24.492	-	24.492
Investeringen 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Het Baken II	42.920	-42.920	24.492	-	24.492
07 De Schakel					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investeringen 1e inrichting	-	-	5.587	-	5.587
Glas-/vandalismeschade	556	-556	5.078	-	5.078
Subtotaal De Schakel	556	-556	10.665	-	10.665
08 Het Baken I					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investeringen 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	667	-667	-	-	-
Subtotaal Het Baken I	667	-667	-	-	-

	Mutaties 2017				Stand 31-12-2017 €
	Stand 01-01-2017 €	Vergoeding 2017 €	Besteding 2017 €	T.l.v./ T.g.v. exploitatie €	
09 Het Erf					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	1.348	-1.348	662	-	662
Subtotaal Het Erf	1.348	-1.348	662	-	662
11 SBO De Windroos					
Huisvestingsinvesteringen	25.692	-25.692	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	3.957	-	3.957
Subtotaal SBO De Windroos	25.692	-25.692	3.957	-	3.957
12 De Grondtoon					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	2.470	-2.470	250	-	250
Subtotaal De Grondtoon	2.470	-2.470	250	-	250
13 Tamim					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-36.325	-	36.325	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Tamim	-36.325	-	36.325	-	-
80 t Speelkwartier					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-12.945	-	-	-	-12.945
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal t Speelkwartier	-12.945	-	-	-	-12.945
81 Alex					
Huisvestingsinvesteringen	822	-	-	-822	-
Investerings 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	724	-	724
Subtotaal Alex	822	-	724	-822	724
82 Juul					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Juul	-	-	-	-	-
93 Bovenschoolse kostenplaats					
Huisvestingsinvesteringen	-	-	-	-	-
Investerings 1e inrichting	-	-	-	-	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Bovenschoolse kostenplaats	-	-	-	-	-
Totaal additionele aanvragen	25.584	-82.887	88.586	-822	30.462

Overigen Gemeente

99 Bestuur

	Stand 01-01-2017 €	Mutaties 2017			Stand 31-12-2017 €
		Vergoeding 2017 €	Besteding 2017 €	T.l.v./ T.g.v. exploitatie €	
OZB	-	-11.266	11.266	-	-
Materiële instandhouding Tamim	-	-	86.315	-86.315	-
Glas-/vandalismeschade	-	-	-	-	-
Subtotaal Bestuur	-	-11.266	97.581	-86.315	-